

Kepikõnniklipi topelthind

Kepikõnnireklaam, mille „reklaamnäoks” oli linnapea Edgar Savisaar, maksis 53 000 euro asemel hoopis üle 100 000 euro linna raha. Reklaam on ka riigikogu korruptsioonivastase erikomisjoni tähelepanu all. lk 2-3

10 000 dollarit narkoveo eest

Peruu narkomuulad on tihti noored töötud naised, kellele makstakse 7500–10 500 dollarit. lk 6

Omade vastasseis

Korvpalli Euroliigas võistlevad omavahel Siim-Sander Vene (vasakul) ja Kristjan Kanguri koduklubid. lk 14-15

Toiduettevõtted Vene kontrolli pihtide vahel

Venemaa veterinaar- ja toiduameti kontrollbrigaad külastab kahe nädala jooksul seitset Eesti piimatööstust ja kaheksat kalatööstust. Kontrollijad korraldavad põhjaliku auditi. lk 10

Eesti Päevaleht

HIND EESTIS 1,15 EUROT | VÄLISMAAL 2,10 EUROT | NR 203 | REEDE, 18. OKTOOBER 2013

ajaleht.epl.ee

ASKO UUS POOD TALLINNAS ROCCA AL MARE KAUBANDUSKESKUSE 2. KORRUSEL!

**TULE POODI! STIILNE KAUBAVALIK JA SUUREPÄRASED
AVAMISPAKKUMISED OOTAVAD JUST SIND!**

Reedel, 18.10
Diamond pokaalid 6 tk
3 € (14.94 €)

Laupäeval, 19.10
Sticka pleed
12 € (24.50 €)

Pühapäeval, 20.10
Asko Basic tekk ja padi
15 € (29.00 €)

**HINNAD KEHTIVAD
50 KIIREMALE**

**Igale diivani ostjale kingituseks ajakirja Diivan 6 kuu tellimus!
Püsikliendile tasuta kauba kojuvedu Tallinna ja Harjumaa piires!**

ASKO
järelmaks

Osta järelmaksuga - intress 6 kuud 0%.

Teenuse pakkuja on Kaupmehe Järelmaks OÜ. Krediidi kulukuse määr on 26,22% aastas järgmistel tingimustel: toote maksumus 499 €, lepingu sõlmimise tasu 18,5 €, periood 24 kuud, intress 10,9%. Tutvu tingimustega ning küsi lisa klienditeenindajalt.

Pildid on illustratiivsed ja võivad erineda kaupluses olevatest toodetest. Pakkumised kehtivad kuni kaup jätkub.

ASKO

JUHTKIRI

Vajadus kõnetada valijat

TNS Emori üleeile avalikustatud arvamusküsitluse järgi annab pealinnas hääle Reformierakonnale 8% valijaist. Reformierakonna reitingute äkiline kukkumine ongi selle kampaania üks silmatorkavamaid arenguid. Juhib Keskerakond (50%), millele järgnevad Isamaa ja Res Publica Liit (20%) ja Sotsiaaldemokraatlik Erakond (15%).

Reformierakonna kampaania on olnud suhteliselt positiivne, toonud esile mitu linnaehituslikku teemat, aga saanud ka küllalt vähe tähelepanu. Suur tõusja IRL seevastu on tõstanud vähe positiivseid teemasid, peamine on võimaloleva Keskerakonna ründamine. Ometi on nad raketina tõusnud. Võiks justkui järeldada, et võimult eemal oleval opositsiooni-parteil polegi mõtet positiivset esile tõsta.

Ilmselt pole see siiski päris nii. Reformierakonna kahvatus on nende linnapeakandidaadi Valdo Randpere säravaba esituse tagajärg. Tema ideed ja ta ise pole valijat veennud. Reformierakond paistab Tallinna kampaaniat ajuti lõdvalt võt-
vat, tüdrukute rindade väl-
gutamise lubadusega kam-
paaniat käivitades mõjus ta
ometi meeleheitlikuna.

Valimistest

**Mida aga soovitada
valijaile? Midagi
väga lihtsat: minge
pühapäeval valima!**

Krossi käitumine liikluses on olnud huligaanlik ja vabandused mõjuvad ebaasiirana. Keskerakonna ratsutamine maksu-
maksja rahakotil vihabast teatud osa valijaist ikkagi rohkem.

Keskerakonna seis on tugev. Valijaskond, kes pole veel oma otsust teinud, on ometi piisavalt suur, linnavalitsuse korraldatud Ülemiste vanakese tobedused paljusid ärritanud ja seega ei saa kindlat lõpplahendust ennustada.

Isegi kui Eerik-Niiles Kross ei saa Tallinna linnapeaks, on ta sellest kampaaniast ometi palju võitnud. Võiks eeldada, et Savisaare linna-
pea kohalt kukutamise asemel ohus-
tab ta pigem Urmas Reinsalu IRL-i esimehe positsiooni. Sest pole ju palju põhjusi pidada suhteliselt kahvatut Rein-
salu erakonna esipoliitiku kohal, kui tugevam ja silmapaist-
vam asendus on võtta.

Mida aga soovitada valijaile? Midagi väga lihtsat: minge pühapäeval kindlasti valima! ●

REPLIIK

Lastest ülesõitjad

Minu kolmeaastane poeg jäi hiljuti pensionäri alla. Sõna otseses mõttes. Bussi sisse trüginud suurte kompsudega vanamees ei suvatsenud enda jalge ees olnud meetrisest mehikesest väljagi teha. Tulemuseks oli käsipuu taha takerdumise tõttu murtud sõrmeküüs ja verd lahmav käsi. Kusjuures „lapserull” (vrd teerull) ise ei paistnud mõistvatki, et midagi valesti läks.

Üks tuttav meenu tab jällegi, kuidas pidi käre last bussile tõmmates kuulama mürgiseid repliike „ühistrans-
porti ronivatest kõrge emapalgaga vanematest”. Teisele sõbrannale kähvati otse, et lapsevanker võiks sõita mille-
gi muu kui bussiga. Pidevalt näeb, kuidas elujõulised här-
rad-prouad ei kavatsegi ühissõidukis kukkumishirmust
rõõkivatele põnnidele istet pakkuda.

Olen nüüd üle saja päeva Eestis elanud, seega julgen nimetada lapsevaenulikkust suhtumist teatava ühistranspor-
ti kasutava kontingendi puhul trendiks. Tõesti ei mäleta, et midagigi sarnast oleks rõõgatute rahvamasside kiuste juhtunud Moskva metroomis.

Kuidas neile aga reageerida? Moskva kombel peale käh-
vates? Eest ära astudes? Viisakat dialoogi alustades? ●

Krister Paris

lk 12 Karin Bachmann Taskusse pistetud Tartu bussiliiklusest

lk 13 Ülo Laanoja elektroonsete valimiste plussidest ja miinustest

U UUDISED

SAARTS: TALLINNA VÕIMUVAHETUS ON VÕIMALIK

Tallinna võim võib vahetuda, sest erinevalt 2009. aastast on Keskerakonnal palju raskem mobiiliseerida valijaid rahvustliku vastandamise kaudu ja rõhuda soovile maksta kätte pronksiöö alan-

duse eest, arvab politoloog Tõnis Saarts (pildil). Teiseks on Keskerakonnal tema arvates probleem, et ollakse juba liiga kauaks võimule jäänud, uusi ideid ja energiat hakkab nappima. Delfi

„Tallinn liigub” reklaam

Kui linnavalitsus ütles algul, et Edgar Savisaare kepikõnnireklaam maksis 53 000 eurot, siis nüüd selgus, et tegelikult läks see linnale maksuma üle 100 000 euro.

Urmas Jaagant, Tuuli Jõesaar
uudised@epl.ee

Linnavalitsuse ja Keskerakonna segakampaania, mis kestab eri vormides veel praegugi, algas augustis, mil linna-
pea ja Keskerakonna esimees
Edgar Savisaar hakkas tele-
ekraanidel keppide välkudes
inimesi sportima kutsuma.

Kohe kerkisid küsimused teleklippide maksumusest ja Tallinna linnavalitsuse pressiteenistus teatas augustis lah-
kelt, et nn teavituskampaania
„Tallinn liigub” tele- ja raadio-
reklaam maksis kokku 53 000
eurot. Igaks juhuks märgiti
veel, et täpne kogumaksumus
selgub siis, kui kõik arved on
laekunud. Nüüd on need ilm-
selt laekunud ja nähtub, et lin-
naametnikud kas valetasid või
lihtsalt pakkusid maksumuseks
liiga vähe. Väga, väga vähe.

Kõiki kulusid kokku arvestades maksis Savisaare 40 sekundit pikk kepikõnni kaamera ees Tallinna linna-
le 100 842 eurot ja 69 senti. Kui loo-
ta, et linna esialgu nimetatud
arvud ei olnud pahatahtlikult
valed, siis eksisid ametnikud,
kelle igapäevane töö on selliste
kulude planeerimine, peaaegu
kahekordselt.

Rõhk teavituskampaanial

Klippide tegelik hind selgus riigikogu korruptsioonivastase erikomisjoni järelepärimisele saadetud vastusest, mis on ka Eesti Päevalehe kasutuses. Aruande allkirjastanud linna-
pea Savisaar tänas komisjoni
huvi tundmast ja ladus kül-
ma närviga ritta kõik reklaami-
ja tootmisarved. Et oleks kindel,
rõhutas linna-
pea veel
kord üle, et tegu on teavituskam-
paaniaga.

Reklaamklipi, mida lepingus nimetatakse lühifilmiks, tegi Tuisk Film Production OÜ. Mäletatavasti tegi sama firma sel sügisel linnavalitsusele ka meediaplaani, millega teavitati inimesi lasteaedadesse turnimisredelite paigaldamisest.

„Tallinn liigub” klippi tehti kaks eestikeelset ja kaks venekeelset versiooni. Koos

käibemaksuga läksid filmijupid maksuma 48 000 eurot. Ülejäänud raha kulus reklaamide eksponeerimisele. Kanal 2-le maksti klippide näitamise eest 23 989 eurot, PBK-le 5260 eurot ja TV3-le 8876 eurot. Trio LSL AS-ile kuuluvates raadio-
jaamades kepikõnnile kutsu-
va Savisaare hääle eetrissemän-
gimiseks kulus 11 513 eurot. Reklaame näidati ka kaubanduskeskuste sisetelevisioonides, millele kulus 3203 eurot.

Raha teisest lisaelarvest

Kokku siis seega üle 100 000 euro, mille maksis kinni Tallinna spordi- ja noorsooamet terviselikumise programm-
ürituste eelarverealet. Huvitava
märkusena võib lisada, et kui
linnavolikogu kinnitas 2013.
aasta eelarve eelmise aasta detsembris, oli nimetatud kulu-
real 130 000 eurot. Esimeses

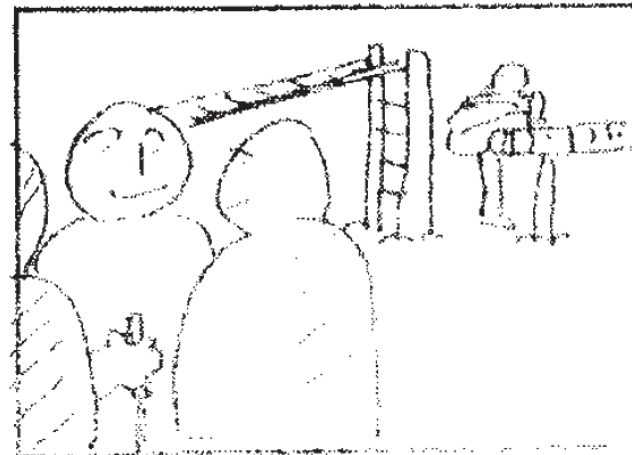
Klippide raha tuli spordi- ja noorsooameti terviselikumise ürituste eelarverealet.

lisaelarves jäi summa samaks, aga mai lõpus vastu võetud teises lisaelarves oli terviselikumise ürituste reale teist samapalju juurde tulnud, kokku 266 000 eurot. Kui arvestada, et spordi ja vaba aja peale plaanis linn kulutada 7,8 miljonit eurot, siis kepikõnnikli-
pid üksi neelasid sellest 1,3%.

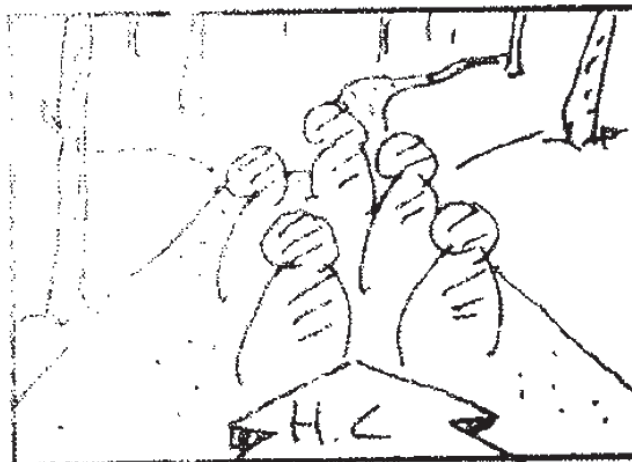
Riigikogu korruptsioonivastane erikomisjon ostustas 9. septembril konsensuslikult algatada kohalike omavalitsuste korraldatud reklaamika-
mpaaniate kohta arutelu. Arutelu aluseks ongi võimalikud korruptiivsed avalike vahendite kasutamise juhtumid, nagu Põhja-Tallinna linnaosa vanema Karin Tamme-
mäe ja tema asetäitja Priit Kutseri välireklaamid, Tartu linna-
pea Urmas Kruuse Tartu triatloni reklaam ja seesama Savisaare tervisespordi kam-
paania „Tallinn liigub”.

Riigikogu korruptsioonivastase erikomisjoni juht ja Tallinna linnapeakandidaat Andres Anvelt selgitas, et võimalike korruptiivsete tegude

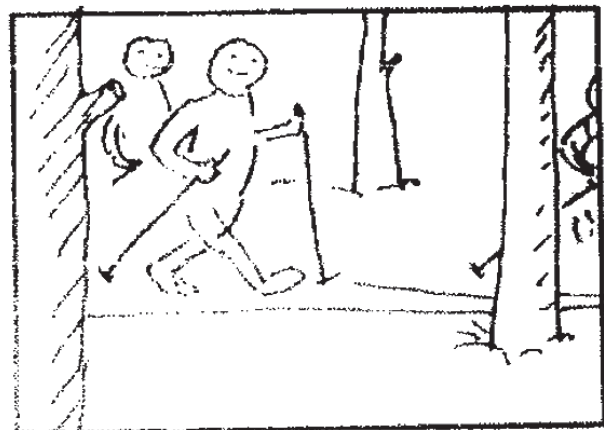
Klipi n-ö storyboard, koos kaadri sisu selgitavate märkmetega

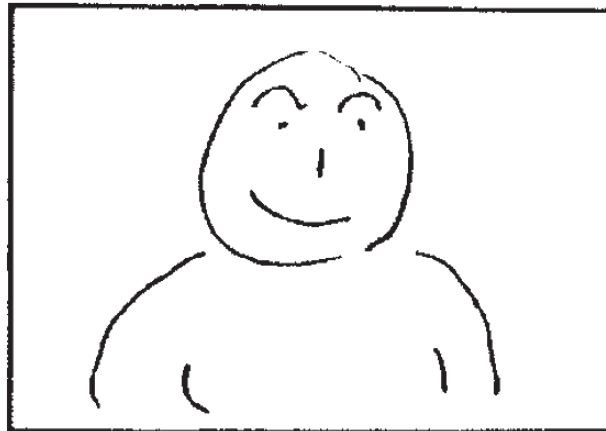
Kaadris on grupp dressides linnaametnikke. Nende seas ka Edgar Savisaar. Kuulatakse instruktori juttu ja tehakse soojendusharjutusi.

Grupp jooksjaid terviserajal. Eri plaanid. (filmitud helikopteriga tagant, eest ja ka küljelt, eri suurused). Graafika ekraanil toetab fakte.

Edgar Savisaar koos kaaslastega metsasihil kepikõnni tegemas.

Edgar Savisaar seismas Piritas jõeääril kohal. Räägib kaamerasse.

RIIGIKONTROLL: HARIDUSINVESTEERINGUTES POLE SIHTI

Eile avaldas riigikontroll auditi, millest selgus, et haridusministeeriumil puudub ülevaade endale kuuluvast kinnisvarast ja investeeringuid pole tehtud küllalt läbimõeldult. Ministeerium oli

kriitikaga nõus ja leidis, et koolivõrgu korrastamine jäi muu hulgas poliitiliste otsuste taha. Praeguseks on ministeerium suurema osa auditis soovitatud tegevusi juba käivitanud. **Delfi**

„AUTAHVLIL” TROONIB KESKERAKOND

Hea valimistava viimase „autahvli” tipus püsib Keskerakond: Edgar Savisaare kiri, mis hoiatas lasnamäelasi, et paremerakondade võit toob kaasa hindade tõusu. **ERR**

TÄNA VEEL**Digilehes**

- Andrus Saar loodab, et valimistel kaotavad erakonnad.
- WHO nimetas õhusaaste üheks suuremaks vähitekitajaks.

Delfis

• Delfi TV otsesaade kell 19: Delfi ja Eesti Päevalehe suur Tallinna linnapeakandidaatide valimisdebatt.

klipp osutus kaks korda kallimaks

Kaader reklaamist, sellele planeeritava pealeloetava tekstiga

„Tulge osalema 8. septembril toimuval Baltimaade suurimal spordiüritusel Tallinna maratonil!”

„Ettevalmistavad treeningud Tallinna erinevatel terviseradadel toimuvad 10.08 Piritall, 17.08 Nõmmel, 24.08 Haaberstis ja 31.08 taas Piritall.”

„Aladeks jooks ja kepikõnd.”

„Tulge osalema! Tallinn liigub!”

Ekraanitõmmised, korruptsioonivastase erikomisjoni järelepärimise vastuse dokument

kohta esitati järelepärimised nii Tallinnas kui ka Tartus. Tema sõnul on erikomisjoni roll anda eelmainitud plakatitele ja kampaaniatele hinnang, kas tegu on korruptsioonivastase seaduse rikkumisega või mitte. „Hakkame saadud vastuseid menetlema alles järgmine nädalal, sest Reformierakonna ja Keskerakonna soovil selline kokkulepe sündis,” rääkis Anvelt. „Kui oleme järelepärimiste vastused läbi vaadanud, siis võtame appi eksperdid ja küsime nõu näiteks Tartu ülikooli õigus-teadlastelt.”

Ekspertide hinnangute abil langetab komisjon otsuse, kas korruptsioonivastast seadust on rikutud. Kui mõne juhtumi puhul see nii on, annab komisjon selle edasiseks menetlemiseks politseile. Kui toimunu on juriidiliselt korrektne ehk JOKK, kuid on lihtsalt eetilisel vastuvõetamatu, ei jää komisjonil muud üle kui vormistada kirjalik näpuvibutus, mida võib avalikkusega jagada.

Paragrahv, mille alusel saab määratleda, kas ametnikud on teinud ausat linnateavitus või kulutanud linna raha oma erakondliku kampaania jaoks, seisab mõõdund aastal vastu võetud uues korruptsioonivastases seaduses. Paragrahvi viis lõige kaks sätestab: „Avaliku vahendi korruptiivne kasutamine on ametiisiku poolt ametikohustust rikkudes avaliku ülesande täitmiseks mõeldud materiaalse või muu ressursi kasutamine ametiisiku enda või kolmanda isiku huvides, kui see toob kaasa avaliku huvi seisukohast ebaõrdsed või põhjendamatult eelise ametiisikule või kolmandale isikule.”

Ebamäärased piirid

Tõlgituna: linna raha kasutatakse korruptiivselt, kui ametnik – näiteks Tammemägi või Kruuse – pruugib linna raha kas enda või oma erakonna kampaania huvides ja seejuures eirab oma ametikohustusi. Niisiis tuleb uurijail tõendada, et ametnikud on rikkunud ametijuhendit. Need aga võivad olla piisavalt ebamäärased sõnastusega ja võimaldada tööülesannete piire laiendada ka teavituskampaaniatele.

Teiseks tuleb komisjoni liikmetel tõendada, et kampaaniad on ametniku või tema erakonna huvides. Seega peab selgeks vaidlema, kas Savisaare pildiga kepikõnnikampaania reklaamib rohkem Savisaart kui kepikõndi või vastupidi.

Kolmandaks tuleb tõendada, et tehtud plakatid ja kampaaniad on andnud nende tegijatele valimistel konkurentide kõrval eelise.

See on üsnagi suur suutäis, seda enam, et korruptsioonivastane erikomisjon koosneb ju parteide liikmetest, kellest vähemalt osal on ehk keeruline valida, kas olla parasjagu parteilase või eetilise korruptsiooniuurija rollis. Komisjoni kuulub kaks liiget igast parlamendierakonnast. Peale Anvelti kuulub SDE-st komisjoni veel Helmen Kütt. IRL-i esindavad Liisa-Ly Pakosta ja Peeter Laurson, Reformierakonda Rein Aidma ja Meelis Mälberg. Keskerakonnast kuuluvad komisjoni Lauri Laasi ja Aivar Riisalu.

Komisjon hääletab

„Minu mõttes on see paragrahv sisustatud ja ma näen, et *case* on siin olemas,” kommenteeris Anvelt 100 000 eurot

menteerides napolisõnaliseks. „Kui see teema päevakorraletõusis, tegi komisjon ettepaneku kepikõndi ja Tartu linnapea reklaame arutada pärast valimisi. Sellest praegu rääkimine devalveeriks olulist teemat. Me kõik [korruptsioonivastase komisjonist] leidsime, et me ei tohiks teha sellest teemast ühte punkti valimiseelises tsirkuses ja parem on rääkida siis, kui emotsioonid on maas,” ütles ta.

Küll oli aga Laasi nõus selgitama oma põhimõtteid, kuidas ta komisjonis oma erakonda puudutavaid võimalikke korruptsioonijuhtumeid käsitlema hakkab. „See on põhimõtteline küsimus. Lähtun oma elus eetilistest tõekspidamistest. Olen jätkuvalt ka Keskerakonna liige, sest Keskerakond vastab mu eetilistele tõekspidamistele kõige paremini,” ütles ta. Ühtlasi rõhutas Laasi, et ei pea erikomisjoni lõplikuks otsustajaks. „Kui keegi on hakkanud saanud korruptiivse teoga, siis seda ütleb ikka kohus,” sõnas ta.

Anvelt nentis, et kui korruptsioonivastase seaduse ametnike korruptiivset rahakasutust käsitlev paragrahv jääb praktikas liiga hambutuks, tuleb vajadusel ka seadust muuta. „Kui me ei jõua selle paragrahviga õiguslike tulemusteni, siis hakkame arutama, kuidas seda muuta, et võtta välja JOKK-skeemi võimalused. Ma ei näe teist võimalust. Kui seadus ei tööta, et selliseid olukordi välistada, siis tuleb seda muuta,” ütles ta. ●

Kui juhtum on juriidiliselt korrektne, saab vaid vormistada kirjaliku näpuvibutuse.

maksma läinud „Tallinn liigub” kampaaniat korruptsioonivastase seaduse seisukohast. Ainult tema seisukohast muidugi ei piisa. „Komisjon võtab asja kollegiaalselt, konsensust see ei nõua ja otsus tuleb vastavalt sellele, kelle hääled peale jäävad,” selgitas Anvelt.

Komisjoni liige keskerakondlane Lauri Laasi jäi „Tallinn liigub” kampaaniat kom-

KÜSK Kodanikuühiskonna Sihtkapital

Vabauhenduste arenguhüppe saavutamise taotlusvoor

Kodanikuühiskonna Sihtkapital avab taotlusvooru **toetamaks vabauhenduste tegevusvõimekuse kasvule suunatud projekte**. Taotlemise eelduseks on vabauhenduse põhjalik analüüs tema arenguvajadustest ja tegevuskava läbimõtlemine arenguhüppe saavutamiseks.

Toetust saavad taotleda **nii piirkondlikult kui üleriigiliselt tegutsevad vabauhendused**, taotlusi hinnatakse kahes grupis eraldi. Projektide toetamiseks on kokku kavandatud 350 000 eurot. Maksimaalne toetussumma projektile on **10 000 eurot**.

Info toetustingimuste kohta, taotlusvormid ning infopäevade kava leiata aadressilt <http://www.kysk.ee/taotlusvoorud/ah14>

Ootame taotlusi hiljemalt **15. jaanuariks kell 15.00** kas digitaalselt allkirjastatuna aadressile kysk@kysk.ee või paberikandjal allkirjastatuna SA Kodanikuühiskonna Sihtkapitali kontoris (allkirjastamata koopia tuleb lisaks saata e-postiga) aadressil Toompuiestee 33a, 10149 Tallinn.

Lisainfo: Mari-Liis Dolenko, tel 655 64 23, e-post: mariliis@kysk.ee

Mart Helme motivatsioonikiri

Näen ennast linnapea ametis lõpp-juhina, kes langetab poliitilisi otsuseid ja raiub läbi alamal astmel kokku jooksnud sõlmi. Praegu räägivad mõned poliitilised jõud „Tallinna vabastamisest”. Minu silmis on sedasorti vabastamine vaid ühe okupandi asendumine teisega – nagu Eestis 1944. aastal. Minu Tallinna linnapeaks valimise korral tõuseb Eesti suurimat omavalitsust juhima neutraalne jõud, mis välistab ohu, et Toompea koalitsioon saab karistamatult oma positsiooni kindlustamiseks enda kasutusse ka Tallinna ressursid. Me oleme muu hulgas nii vaesed ka selle pärast, et meie ühist raha nii riigi kui ka linna tasandil ilma igasuguse vastutusega raisatakse ja ilmselt ka varastatakse. Eestis korra majja löömist tahan ma alustada Tallinnast.

Curriculum Vitae

sündinud 31. oktoobril 1949

Haridus

1968 – Pärnu 2. keskkool
1973 – Tartu riikliku ülikooli ajaloo osakond

Töö

Aastast 2001 rahvusvahelise ülikooli Audentes õppejõud
Aastast 2009 kirjastuse Kunst juhatuse esimees
Aastast 2012 Rahvaliidu ja Eesti Rahvusliku Liikumise järglase ehk Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna liige
Aastast 2013 Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna esimees
1994 – asus riigiteenistusse Eesti välisministeeriumis
1995 – määrati Eesti erakorraliseks ja täievoliliseks suursaadikuks Venemaa Föderatsioonis
1999 – välisministeeriumi asekancler poliitika ja pressialal
1999 – asutas Konservatiivide Klubi
2003–2004 – põllumajandusministri nõunik
2003–2005 – kuulus Rahvaliidu
2005–2009 – Euroopa Parlamendi saadiku Tunne Kelami nõunik

Muu

Oli üks ansambli Fix asutajaid ning esimene vokalist ja basskitarrist aastatel 1968–1972.
1986. aastani osales ansamblites Hallo, Vitamiin ja Hübridid.

Töövestlus Tallinna linnapea kohale: Mart Helme

Eesti Päevaleht vestleb sel nädalal Tallinna linnapeakandidaatidega kui tavaliste töötajatega. Viies usutletav on Konservatiivse Rahvaerakonna esindaja Mart Helme.

●● Millised kolm sõna iseloomustaksid teid kõige paremini? (Naerab.) Nojah, kui alustada huumoriga, siis laisk ja mugav, aga tõsisemalt rääkides võiksin enda kohta öelda, et ma olen... (Mõtleb.) Sihikindel, aga mitte kiirustav, rahulikult toimetav ning nalja ja huumorit armastav inimene. Ma ei ole sugugi tõsine tüüp, kui on vastav olukord. Aga kolme sõnaga ei ole võimalik ühtegi inimest ammendavalt iseloomustada.

●● Huumorimeelt läheb linnapeana vaja, kui vaadata, mis linnavalitsuses on toimunud. Ühelt poolt on seal kindlasti huumorimeelt vaja, sest sealt tuleb igasugust naljakat asja välja. Teisalt on seal ka muidugi kõva närvi vaja, sest paratamatult peab sattuma ilmselt küllaltki paljudesse konfliktsetesse olukordadesse. Me oleme õelnud, et vaatame läbi kõik praeguse linnavalitsuse sõlmitud lepingud. Teeme selgeks, kuivõrd õigustatud need on, kui suure kasuteguriga ja

kuidas saaks neid katkestada või ümber teha, kui selgub, et need on maksumaksjale kahjulikud. Seda võib tõsimeeli nimetada Augeiase tallide puhastamiseks.

●● Miks te sellele positsioonile kandideerite? Linnapea kabineti pole kindlasti nii soe kui Austraalias, kuhu mõtlesite vahepeal kolida.

Aga sellesama kohusetunde pärast. Ma näen, et inimesed ootavad minult midagi. Kõlab õõnsalt, aga ma näen endal teatud missiooni. Ma ei ole enam väga noor, saan kohekohe 64 ja annan endale aru, et viljakat iga, kus veel särtsu jätkub, on ehk veel kümme aastat.

●● Üks küsimus, millele vastuse teadmine võiks olla linnavalitsuse juhtimisel kasuks: mis vahe on sõbral ja kolleegil?

Sõber on see, kellega ma käin vahetevahel kuskil reisimas, lõunat söömas, kelle juures ma käin saunas, kellega meil on, millest rääkida. Kolleegid on need, kellega töotan. Sõbr on mul väga vähe, selliseid, keda olen pikki aastaid teadnud. Kolleegi on elu jooksul olnud väga palju, olen väga erinevatel kohtadel töötanud. Need asjad on terves riigis sassis. On toimunud üleüldine parteistamine. Omavalit-

suste puhul on juhtunud see, et nad on keskvalitsusest täielikult sõltuvad. Kui sealt raha ei saa, siis nad on sunnitud koogetama ja oma lojaalsust tõestama. See ei ole normaalne vaba riik. Ametnikkond peab koosnema spetsialistidest.

●● Erakondade programme vaadates tundub, et millegipärast tuleb iga kord midagi tasuta lubada. Teie lubate tasuta prügivedu.

Tavaline inimene tunneb, et tal ei ole rahakotist nii palju

Tasuline parkimine ei too küll palju sisse. Parkimismaffia, mis Tallinnas tegutseb ja meie tegelikult mingit teenust ei osuta, vaid korjab lihtsalt raha, tuleb kaotada. Nii mõnessegi kohta, kus keegi on poriaugulise platsi kõrvale mingi sildi pannud, tuleb ehitada parkimismajad. Kui ei leia tavalist kohta, lähed parkimismajja ja maksad. Tänaval päris tasuta parkimist mõnel pool ei tee, aga pikendame parkimiskellaga tasuta parkimise perioodi kahe tunnini. Konservatiivina ma väga tasuta asju ei poolda, aga me ühis-kond on vaene ja me peame jätma inimese taskusse rohkem raha, mida ta kasutaks ehk kuidagi targemalt.

●● Milliseid otsuseid on teil kõige raskem teha?

Olen pehme südamega inimene. Kui keegi kuuerevääri märjaks nutab, on mul teinekord väga raske algsele otsustavale seisukohale jääda. Ma tean, et pean ütlema ei, aga mul on hirmus raske mitte jah öelda.

●● Kuidas aitaks linnapeaks saamine teil endale seatud eesmärgi saavutada?

Minu isiklike eesmärgi saavutada ei aita. Ma elaksin meelsamini maal või oma sün-

nilinnas Pärnus. Mul pole isiklikult ambitsiooni saada linna-pea tiitel, see ei aita mul midagi lahendada, vastupidi, see toob mulle kohustusi juurde.

●● Kas Tallinnas on kohti, kus ei saa hakkama eesti keelega ja peab oskama vene keelt?

On küll, muidugi. Lasnamäel on kindlasti võimalik sellisesse olukorda sattuda. Olen isegi nii mõneski kaupluses sattunud olukorrale, kus lihtsalt ei saada aru, mis temaga räägitakse.

●● Ma saan aru, et seda te Tallinna ei soovi?

Jah, me tahaksime, et venelased mõistaksid, et neile on antud 22 aastat, et eesti keelele üle minna. Keeleküsimus on see, millega näidatakse eelkõige lugupidamist ja lojaalsust. Seda lugupidamist oleme me kannatlikult oodanud.

●● Äkki meie näitame venelastele hoopis ise lugupidamist, kui lubame neil vene keeles rääkida?

Seda me olemegi neile näidanud. Aga asjaajamine peab käima eesti keeles. Euroopa Liidu avatud tingimustes võime ühel hetkel avastada, et meil on siin tohutu hiina kogukond ja araabia kogukond, kes nõuavad ka, et kuulge, meid on siin ka 100 000, miks te meie keeles ei räägi.

Mis me siis hakkamegi kümnes keeles siin teenuseid osutama? Ärme teeme seda Pandora laegast lahti.

●● Milline oli teie suurim saavutus eelmisel töökohal?

Olen 13 aastal olnud ülikoolis lektor, samal ajal 14 aastat oma väikest erafirmat teinud. Olen olnud paralleelselt eri ametites. Viimane, mida ma võin ametiks nimetada, oli Tunne Kelami nõuniku amet ja selle suurim saavutus oli 20 numbrit välispoliitilist ajakirja Maa-ilmavaade. See läks otse raamatukogudesse, ülikoolidesse ja kindlatele tellijatele.

●● Miks ei peaks teid valima?

Need, kes ei jaga meie rahvuskonservatiivset vaadet, kes arvavad, et rahvused on jäänud kuhugi minevikku, et eesti keel ei vaja enam kaitset, neil ilmselt ei ole mõtet minu ja meie erakonna poolt hääletada. Ja ega nad hääletagi. Aga Eestis ja Tallinnas on eriti kriitiline mass inimene, kes tunnevad tõsiselt rahva tuleviku pärast muret. Kes vaatavad murega kõrghariduse ingliskeelsetamist, kes vaatavad uusvenestamise pealetungi: kõiksugugused venekeelsed reklaamid linnapildis, venekeelne mula kaubanduskustes. Neid inimesi, keda see ärritab, pole sugugi vähe. ●

Savisaar keeldus intervjuust

Eesti Päevalehe Tallinna linna-peakandidaatide tööintervjuude sari jõudis nüüd lõpule.

Soovisime intervjuud ka Keskerakonna kandidaadilt, ametisolevalt linnapealt Edgar Savisaarelt, kuid kahjuks teatas ta nõuniku vahendusel, et tal ei jätku intervjuuks aega.

17.10.–6.11.2013

HEAD HINNAD

179
~~249~~ **28%**

Majonees Klassikaline 830 g, 2,16/kg
või Kergete 3% 890 g, 2,01/kg,
Felix

049
~~066~~ **25%**

Jogurtijook ploomimaiteline,
maasika või pirni-banaani 2,1%,
Farmi
250 g, 1,96/kg

109
~~155~~ **29%**

Juust Kuninga Gouda Argipäeva 27%,
viilutatud, Valio
150 g, 7,27/kg

115
~~169~~ **31%**

Poolrasvane margariin Aero 39%
Rama
320 g, 3,59/kg

129
~~209~~ **38%**

Kassi kuivtoit kana ja riisiga
või kuivtoit lõhe ja riisiga
Purina ONE, 300 g, 4,30/kg

1299
~~1550~~ **16%**

Mähkmed Super Dry
3 Mega 4–9 kg 80 tk/pk, 0,16/tk,
4 Mega 7–14 kg 68 tk/pk, 0,19/tk
või 4+ Mega 9–16 kg 60 tk/pk, 0,22/tk
Huggies

449
~~640~~ **29%**

Geelkapslid Color või Dark
Woolite
14 tk/pk, 0,32/tk

279
~~460~~ **39%**

Tualettpaber Smart, 2-kihiline
Daisy
16 rulli/pk, 0,17/rull

289
~~439~~ **34%**

Filtri- või kannukohv Kulta Katriina
Meira
500 g, 5,78/kg

239
~~349~~ **31%**

Rüütli täissuitsuvorst
Nõo Lihavurst
285 g, 8,39/kg

Peruus peetakse aastas kinni sadu Euroopast pärit narkomuulasid

Kohaliku politsei andmetel konfiskeeritakse Peruus iga nädal üle tonni kokaiini ja selle valmistamise toorainet. Ent see on siiski ainult piisk meres.

Foto: AFP/Scanpix

**Narkomuulad võllas,
kartellide bossid tõllas:
võitlus kokaiinikaubandusega Peruu moodi.**

Kadri Ibrus
kadri.ibrus@epl.ee

Nende profiil on sama: nad on noored naised ja tulevad Euroopast. Nende majanduslik olukord on kehvavõitu ja nad on kergesti mõjutatavad. Nõnda kirjeldab Peruu politsei oma viimase aja andmetele tuginedes keskmist seal kinni peetud narkomuula. Kaks Peruus kinni võetud Eesti neidu klapiivad pusletükkidena sellesse pilti hästi.

Peruu politsei andmetel on väga suur osa narkovendajatest pärit Hispaaniast ja väga tihti on nad just töötud noored naised. „Kuna nad on suures puuduses, siis paljud töötud naised

sed haaratakse suhteliselt kergesti narkoringidesse,” rääkis Lima lennujaama narkovastase üksuse juht Johnny Bravo uudisteagentuurile AFP. Hispaanias pakuvad vahendajad inimestele narkootikumide toomise eest 7500–10 500 dollarit.

Nad tulevad riiki kui turiste. Värbajad maksavad nende majutuse ja tagasisõidu pilettide eest, nii et värbajatel on nende üle kontroll, selgitas politsei.

Peruu ja Colombia on maailma ühed suuremad kokaiini ja selle toormaterjali, kokalehe tootjad. Peruu kokaiini peamine sihtmärk on Ameerika Ühendriigid, kus üks kilo ainet maksab rohkem kui 30 000 USA dollarit. Euroopas läheb see müügiks 45 000 dollari ja

Aasias lausa 110 000 dollari eest, väidab Peruu narkopolitsei.

Viis, kuidas kokaiini riigist välja transporditakse, on viimastel aastatel muutunud, selgitas BBC uudistele Ricardo Soberon – endine narkovastase võitluse juht, kes pani ameti maha eriarvamuste pärast, mis tekkisid valitsusega sellesama sõja sihi ja tõhususe asjus.

Suur osa narkokaubandust käib nn muuladega, mis on kartellide jaoks ohutum.

Narkootikumide viiakse siiani välja ka suurtes kogustes korraga, nii suurte laevade kui ka lennukitega, aga märkimisväärne osa kaubandusest käib nüüd tuhandete muuladega, kes saadetakse Euroo-

passee, narkootikumid peidetud kas nende pagasisse või kehasse. See on kartellide jaoks vähem riskantne. „Nad saavad endale suurte koguste narkootikumide kaotamist lubada, sest läbi läheb ikkagi palju rohkem. Muulad on ohverdatavad ja väljavahetatavad,” rääkis Soberon. „Kui nad arreteeritakse, on alati tänavalt võtta keegi teine, kas peruulane või keegi Hispaaniast või mujalt Euroopast, kes on kohe hakkamas.”

Püütakse vaid maime

Soberon on valitsuse poliitika suhtes kriitiline, sest see on tema sõnul suunatud üksnes väikeste kalamaimukeste tabamisele, samal ajal kui suured kalad pääsevad.

Valitsuse esindajad aga kinnitavad ajakirjanduses, et narkovastast sõda ollakse võitmas. Peruus konfiskeeritakse

ja hävitatakse iga nädal rohkem kui tonn kokaiini.

Näiteks narkopolitsei uurimisüksuse juht Tito Perez kinnitas, et reisijate profileerimine lennujaamades ja piiridel on efektiivne ja annab tulemusi. Ta hoiatas kulleriteks soovijaid, et risk ei ole seda väärt.

Üksnes Lima lennujaamas jäi eelmisel aastal vahele narkootikume USA-sse, Euroopasse või Aasiasse smugeldada püüdnud 248 välismaalast, kellest 62 olid hispaanlased.

„Eurooplastele müüakse maha idee, et Lõuna-Ameerikast on narkootikume väga lihtne tuua, sest siin ei ole julgeolekunõuded ranged,” rääkis Milton Rojas, kes töötab narkoennetuskeskuses Cedro. Rojas kinnitas, et välismaalastel on vanglates eriti raske, sest nad ei valda kohalikku keelt ja neil ei ole psühholoogilist tuge. ●

Narkokaubandus on poliitikaga põimunud

Peruu korruptsiooni taset illustreerivad igapäevased uudisnupud sellest, kuidas jäävad narkokaubandusega vahele nii tipptaseme politseinikud kui ka poliitikud. Näiteks mõni päev pärast Eesti naiste arreteerimist võis uudistest lugeda, kuidas ühe narkogrupi kinnivõtmisel tuvastati sellest ka tegevpolitseinikke.

Tänavu juulis arreteeriti aga endine Peruu parlamendiliige Nancy Obregón, kes kuulub president Ollanta Humala pooldajate hulka. Obregóni süüdistatakse terrorismis ja narkokaubanduses ja ta võeti kinni koos kaheksa oma perekonna liikmega.

Häälte ostmise kahtlusega peeti kinni neli inimest

Keskkriminaalpolitsei pidas kolmapäeval Paldiskis ja Kiviõlis kinni neli isikut, keda kahtlustatakse häälte ostmises. Avalduse alusel alustati kriminaalmenetlust ka ühe Narva-Jõesuu häälteostmise juhtumi uurimiseks.

Keskkriminaalpolitsei korruptsioonikuritegude büroo pidas eile Paldiskis kinni kaks linnavolikogusse kandideerivat inimest, keda kahtlustatakse häälte ostmises. Kahtlustuse kohaselt veensid nad valijaid enda poolt hääletama ja andsid pärast hääletamist käimist igale valijale hüvitise. Häälte ostmise kahtlusega peeti eile

kinni ka kaks Kiviõli linnavolikogusse kandideerivat isikut.

Jälgitakse hoolikalt

„Kuna hetkel on tegemist alles kahtlustusega, siis ei pea prokuratuur võimalikuks ütelda, millise erakonna, valimisliidu või üksikkandidaadi kasuks häält väidetavalt osteti,” ütles juhtiv riigiprokurör Heili Sepp. „Valimiste eel jälgivad politsei ja prokuratuur erilise tähelepanuga, et ei esineks valimisvabaduse vastaseid rikkumisi. Seetõttu kutsume inimesi üles ka ise tähelepanelikud olema ja kahtluse korral sellest politseile teada andma.”

Delfi andmetel osutusid Paldiskis arvatavateks häälteostjateks valimisliidu Põhjasadam nimekirjas kandideerivad Konstantin Tšertšik ja tema abikaasa Snežanna Tšertšik.

Häälte ostmine on isikule ainelise hüvitise andmine või pakkumine eesmärgiga mõjutada teda mitte teostama oma valimis- või hääletamisõigust või teostama seda teatud valiku kasuks. Selle eest süüdi mõistmisel on võimalik määrata rahaline karistus või kuni üheaastane vangistus.

Kõnealuseid kriminaalasju uurib keskkriminaalpolitsei. ● Delfi

KANDIDAADID

13

kohtus karistada saanud inimest kandideerib Tallinna volikokku. Eesti Ekspress kirjutas, et kandidaatideks on imikupeksja Jüri Rõtikov (RE) ja narkokurjategija Mart Erlenhein (RE). Delfi selgitas välja, et kandideerivad ka tänavakaleja Andres Liinsoo (RE), kelmuses süüdi mõistetud Heiki Keskküla (EKRE), ostmamise eest karistatud Artur Granström (KE) ning roolijoodikud Madis Dorošenko (RE), Vitali Maksimov (SDE), Tarmo Pankratov (SDE), Jüri Kriis (KE), Nikolai Vader (KE), Igor Zahharov (KE), Allar Kruusimaa (EKRE) ja Märt Poots (EKRE). Delfi

Ligi: ministrid palgatõusust rõõmu kindlasti ei tunne

Peaminister Andrus Ansip ütles riigijuhtide ligi 20% list palgatõusu kommentaarides, et riigijuhid lähtuvad põhimõttest „enne söödetakse sõdurid ja siis kindralid”. Ansipi sõnul on ministrite palgad viimased, mis taastatakse kriisieelsele tasemele. Peaminister rõhutas ka asjaolu, et palgatõusu ei ole ei tema ise ega ka ükski minister küsinud.

Rahandusminister Jürgen Ligi sõnul ei tasuks aga nüüd kohe sõnasabast kinni võtta ja arvata, et kõigil riigiametnikel on palk tõusnud. Ligi arvates on ministriumides ka inimesi, kes on üle makstud ja kelle palk on seetõttu samale tasemele jäänud.

Ligi lisas ka, et peale ministrite ei ole seni olnud võimalik tõsta ka kantslerite ja muude juhtivate riigitöötajate palkasid ning see võib tulevikus tõrjaturul erasektoriga konkureerimisel rolli mängima hakata.

Rahandusminister leidis, et palgatõus on „mõru kingitus” ja rõõmu ministrid sellest ei tunne, kuna olukorras, kus ministri palk tõuseb, on raske üldist tasakaalu taastada.

Hiljuti selgus, et järgmise aasta algusest hakkab täismahus kehtima riigiametnike uus palgasüsteem, mis toob valitsuse liikmetele, kantsleritele ja mitmele teisele kõrgele riigiteenijale üle 20%-lise palgatõusu. ● Delfi

Harku vald sai aastaid oodatud üldplaneeringu

12 aastat menetletud üldplaneering võeti eile vastu, osa vallaelanike vaideid jäi rahuldamata.

Tuuli Jõesaar
tuuli.joesaar@epl.ee

Kolm päeva enne valimisi sai Harku praegune vallavalitsus valmis viimase märkimisväärse ponnistusega: lõpuks võeti vastu valla üldplaneering, mida on menetletud juba 2001. aastast alates. Kuid mitmelt poolt kostab ka protestihääli. Üks jõulisemaid protestijaid on Harku vallas Muraste kandis ühe viiehektarilise krundi omanikke esindav Osvald Tilk. Oma perele ja pere äripartnerile kuuluva kinnistu eest hoolitseva Tilga mure on lühidalt selles, et uus üldplaneering keelab neil osaliselt oma krundile ehitamise. Tilga pere ostis oma maatüki veel vana üldplaneeringu kehtimise ajal, kui kinnistul ehituspiiranguid polnud. Uues üldplaneeringus näksab rohekoridor krundist siilu välja. Tilga perele ja nende äripartnerile tähendab see investeeringu väärtuse vähenemist ja nii on Tilk Harku uue üldplaneeringu ja oma krundile tikkuva rohekoridori vastu võidelnud aastaid, tuues esile, et rohekoridori saaks ju nihutada erakrundilt natuke edasi valla maale. Seni pole protest tulemusi andnud, kuigi planeering on Tilga ja teiste eraomanike vaiete tõttu aastaid veninud. Kokku on Harku valla üldplaneeringu vastu 97 vaiet.

Kõiki ei rahulda

Veel viimaseid päevi Harku valda juhtiv vallavanem Kaupo Rätsepp ei tee vaiete arvust suurt numbrit. „Seda polegi nii palju, mullu vastu võetud Rae valla üldplaneeringule tuli üle 400 vaide. Meie 97 vaidest umbes 70 jaotuvad kolmeksneljaks teemaks, kus on sisuliselt samad küsimused: näiteks rohekoridorid ja Juuliku maantee trass. Aga jah, loomulikult on uue üldplaneeringuga kaasnenud seda, et kellegi krundil midagi muutus ja tehtud investeeringu realiseerimine on raskenenud,“ ütles Rätsepp. Kõiki esitatud vaideid on tulnud menetleda. „Kogu see protsess on püütud teha võimalikult demokraatlikuks ja kõigil on võimalik kaasa rääkida, aga kõiki pooli rahuldavat planeeringut ei ole võimalik leida,“ nentis Rätsepp ja märkis, et Tilk ja teised, kes üldplaneeringuga rahul pole, saavad võitlust jätkata ka pärast üldplaneerin-

Osvald Tilk on aastaid võidelnud selle eest, et vald tõstaks uue üldplaneeringuga osaliselt tema krundile sattunud rohekoridori mujale, kuid ei ole saanud valla nõusolekut.

Foto: Vallo Kruuser

gu kehtestamist. „Kui üldplaneering on vastu võetud, siis saame tegeleda konkreetsete probleemkohtadega. Ülejäänud vallas, kus on asjad korras, saab siis detailplaneeringutega edasi minna,“ rääkis Rätsepp. „Me ei saa eraisiku soovist lähtuda, rohekoridorid on siiski vastava ala spetsialistide paika pandud ja ei ole nii, et vald võtab rohelise pliiatsi ja joonistab ringi,“ seletas ta. Harju maavanema Ülle Rajasalu sõnul on mõisteta vii Harku planeeringule esitatud vaiete arv kui ka see, et kõik maomanikud ei jää lõpplahendusega rahule. „Vallas on 16 000 elanikku, kel kõigil on oma soovid. Samas on nii keskkonnaamet kui ka Eestimaa Looduse Fond andnud planeeringule oma positiivse hinnangu, mis on hea,“ osutas Rajasalu. Ka ajakulu on tema hinnangul pigem tavaline: „Pirita üldplaneeringut menetleti ka kümme aastat,“ tõi ta Rae ja Harku valla kõrvale veel ühe näite. ●

ELF: Harku vald on juba liigagi täis ehitatud

Rohealade võrgustiku ja rohekoridoride planeerimist juhtinud Eestimaa Looduse Fondi (ELF) juhatase esimees Silvia Lotman nentis, et vajadusel saab rohealade planeeringuid muuta, liiatigi ei ole rohekoridor staatiline suurus ja loomade liikumisharjumused võivad ajapikku muutuda. „Ekspertid saavad uuesti vaadata, kuidas rohekoridor toimib. Teoreetiliselt on võimalik rohekoridori tõsta, aga pigem on Harku vallas tegemist sellega, et kõikvõimalikud kohad on nii täis ehitatud, et ka kohalikud inimesed kaebavad, et pole enam piisavalt rohelist. Need on probleemsed piirkonnad, kus ELF-i seisukohast enam prioriteetsete loodusväärtustega tegemist ei ole,“ ütles Lotman.

AS Ekspress Grupp

18.10.2013

Erakorralise üldkoosoleku kokkukutsumise teade

Lugupeetud ASi Ekspress Grupp aktsionär

ASi Ekspress Grupp (registrikood 10004677, asukoht Narva mnt 11E, 10151 Tallinn) juhatus kutsub kokku aktsionäride erakorralise üldkoosoleku, mis toimub 21.11.2013.a. algusega kell 12:00 ASi Ekspress Grupp asukohas, Tallinna linnas, Narva mnt 11E VI korrusel. Koosolekust osavõtjate registreerimine algab kell 11:30 koosoleku toimumiskohas.

Vastavalt ASi Ekspress Grupp nõukogu otsusele on erakorralise üldkoosoleku päevakord järgmine:

- AS Ekspress Grupp juhatase liikme aktsiaoptsiooni tingimuste heakskiitmine.
- Oma aktsiate omandamine.

ASi Ekspress Grupp nõukogu ja juhatus teevad aktsionäridele päevakorrapunktide osas järgmised ettepanekud:

- Kiita heaks AS Ekspress Grupp juhatase liikme aktsiaoptsiooni tingimused:
 - Opsiooni õigustatud subjekt on AS Ekspress Grupp juhatase liige (esimees) Gunnar Kobin (edaspidi: Juhatase Liige);
 - Juhatase Liikmel on opsiooniprogrammi raames õigus omandada ajavahemikus 01.01.2017.a. kuni 31.03.2017.a. kuni 700.000 (seitsesada tuhat) AS Ekspress Grupp aktsiat;
 - Nõukogul on õigus opsiooniaktsiate arvu osaliselt vähendada Juhatase Liikmele pandud eesmärkide täitmata jätmisel;
 - Juhatase Liikmel on õigus omandada aktsiad tasuta.
- Omandada Juhatase Liikme aktsiaoptsiooni tingimuste täitmiseks ja kooskõlas äriseadustiku § 283 lg-ga 2 kuni 700.000 AS Ekspress Grupp aktsiat (edaspidi: Aktsiad) järgmistel tingimustel:
 - AS Ekspress Grupp võib Aktsiad omandada ühe tehinguga või osade kaupa börsilt või börsiväliselt ajavahemikul alates erakorralise üldkoosoleku otsuse avalikustamisest kuni 31.12.2016.a.;
 - Ühe aktsia eest võib tasuda minimaalselt tehingu päeval börsil kujuneva hinna või börsivälisel omandamisel põhi- kirjas sätestatud aktsia nimiväärtuses ehk 0,60 EUR (kuuskümmend eurosent) ning maksimaalselt tehingu päeval börsil kujuneva hinna või börsivälisel omandamisel maksimaalselt 1,35 EUR;
 - Aktsiate eest tasuda varast, mis ületab aktsiakapitali ja reservkapitali;
 - Aktsiad ei tohi olla koormatud kolmandate isikute õigustega.

Erakorralisel üldkoosolekul osalemiseks õigustatud aktsionäride ring määratakse seitse päeva enne üldkoosoleku toimumist, s.o. seisuga 14.11.2013.a. kell 23:59.

Kõigi ASi Ekspress Grupp erakorralise üldkoosolekuga seotud dokumentidega on võimalik tutvuda ASi Ekspress Grupp kodu- lehel aadressil www.egrupp.ee ja ASi Ekspress Grupp kontor, Narva mnt 11E, Tallinn, VI korrus, tööpäevadel kell 10:00 kuni 16:00 alates üldkoosoleku toimumise teatamise päevast kuni üldkoosoleku toimumise päevani (k.a).

Aktsionäril on õigus erakorralisel üldkoosolekul saada juhatuselt teavet ASi Ekspress Grupp tegevuse kohta. Juhul, kui ASi Ekspress Grupp juhatus keeldub teabe andmisest, võib aktsionär nõuda, et üldkoosolek otsustaks tema nõudmise õiguse- pärasuse üle või esitada kahe nädala jooksul hagita menetluses kohtule avaldus juhatase kohustamiseks teavet andma.

Aktsionärid, kelle aktsiatega on esindatud vähemalt 1/20 aktsiakapitalist, võivad ASile Ekspress Grupp esitada iga päevakorra- punkti kohta otsuse eelnõu hiljemalt 3 päeva enne erakorralise üldkoosoleku toimumist, s.o. kuni 18.11.2013.a. esitades selle kirjalikult aadressil, AS Ekspress Grupp, Narva mnt 11E, Tallinn 10151.

Aktsionärid, kelle aktsiatega on esindatud vähemalt 1/20 aktsiakapitalist, võivad ASilt Ekspress Grupp nõuda täiendavate küsi- muste võtmist erakorralise üldkoosoleku päevakorda, kui vastav nõue on esitatud hiljemalt 15 päeva enne erakorralise üldkoos- oleku toimumist, s.o. kuni 06.11.2013.a, esitades selle kirjalikult aadressil, AS Ekspress Grupp, Narva mnt 11E, Tallinn 10151.

ASi Ekspress Grupp aktsiakapital on 18.10.2013.a. seisuga 17 878 104.60 eurot. Aktsiaid kokku on 29 796 841, kusjuures iga aktsia annab ühe hääle.

Erakorralisel üldkoosolekul osalejate registreerimiseks palume:

Füüsilisest isikust aktsionäril esitada isikut tõendav dokument (nt pass või ID-kaart), füüsilisest isikust aktsionäri esindajal isikut tõendav dokument ning volitusi tõendav kirjalik dokument.

Juriidilisest isikust aktsionäri esindajal esitada väljavõte (vms dokument) vastavast (äri) registrist, kus juriidiline isik on registreeritud (mitte vanem kui 15 päeva) ja esindaja isikut tõendav dokument. Välisriigis registreeritud juriidilisest isikust aktsionäri registriväljavõte peab olema legaliseeritud või kinnitatud apostilliga, kui välislepingust ei tulene teisiti. Juriidili- sest isikust aktsionäri tehingulisel esindajal tuleb lisaks eelpool nimetatud dokumentidele esitada volitust tõendav kirjalik dokument. AS Ekspress Grupp võib registreerida välisriigi juriidilisest isikust aktsionäri erakorralisel üldkoosolekul osalejana ka juhul, kui kõik nõutavad andmed juriidilise isiku ja esindaja kohta sisalduvad esindajale välisriigis väljastatud notariaalses volikirjas ja volikiri on Eestis aktsepteeritav.

Aktsionär võib enne erakorralise üldkoosoleku toimumist teavitada esindaja määramisest ja esindatava poolt volituse tagasi- võtmisest e-posti teel aadressil: diana@egrupp.ee või toimetades eelpool nimetatud dokumendi (d) ASi Ekspress Grupp kontorisse, Narva mnt 11E, Tallinn, VI korrus (tööpäevadel alates kella 10:00 kuni 16:00) hiljemalt 20.11.2013.a. kell 16:00, kasutades selleks ASi Ekspress Grupp kodulehe aadressil www.egrupp.ee avaldatud blankette. Teavet esindaja määramise ja volituste tagasivõtmise korra kohta leiate ASi Ekspress Grupp kodulehelt www.egrupp.ee.

Lugupidamisega
Gunnar Kobin
AS Ekspress Grupp
Juhatase esimees
GSM: +372 5188111
e-post: gunnar@egrupp.ee

Täiendav informatsioon erakorralisele üldkoosolekule – otsuste eelnõud

AKTSIASELTS EKSPRESS GRUPP
Aktsionäride erakorralise üldkoosoleku

OTSUS nr. 1 (eelnõu)
Tallinnas, 21.11.2013.a.
Üldkoosolek otsustab:
Kiita heaks AS Ekspress Grupp juhatase liikme aktsiaoptsiooni tingimused:

- Opsiooni õigustatud subjekt on AS Ekspress Grupp juhatase liige (esimees) Gunnar Kobin (edaspidi: Juhatase Liige);
- Juhatase Liikmel on opsiooniprogrammi raames õigus omandada ajavahemikus 01.01.2017.a. kuni 31.03.2017.a. kuni 700.000 (seitsesada tuhat) AS Ekspress Grupp aktsiat;
- Nõukogul on õigus opsiooniaktsiate arvu osaliselt vähendada Juhatase Liikmele pandud eesmärkide täitmata jätmisel;
- Juhatase Liikmel on õigus omandada aktsiad tasuta.

OTSUS nr. 2 (eelnõu)
Tallinnas, 21.11.2013.a.
Üldkoosolek otsustab:
Omandada Juhatase Liikme aktsiaoptsiooni tingimuste täitmiseks ja kooskõlas äriseadustiku § 283 lg-ga 2 kuni 700.000 AS Ekspress Grupp aktsiat (edaspidi: Aktsiad) järgmistel tingimustel:

- AS Ekspress Grupp võib Aktsiad omandada ühe tehinguga või osade kaupa börsilt või börsiväliselt ajavahemikul alates erakorralise üldkoosoleku otsuse avalikustamisest kuni 31.12.2016.a.;
- Ühe aktsia eest võib tasuda minimaalselt tehingu päeval börsil kujuneva hinna või börsivälisel omandamisel põhi- kirjas sätestatud aktsia nimiväärtuses ehk 0,60 EUR (kuuskümmend eurosent) ning maksimaalselt tehingu päeval börsil kujuneva hinna või börsivälisel omandamisel maksimaalselt 1,35 EUR;
- Aktsiate eest tasuda varast, mis ületab aktsiakapitali ja reservkapitali;
- Aktsiad ei tohi olla koormatud kolmandate isikute õigustega.

Gunnar Kobin
AS Ekspress Grupp
Juhatase esimees
GSM: +372 5188111
e-post: gunnar@egrupp.ee

Valimisvõitluses põrkuvad ja liituvad ka pered

Valimispäev näitab, kas edukam on isa Heiki või poeg Priit Raudla.

Foto Rauno Volmar

Isa kandideerib poja vastu, isa teeb oma lastega uue valimisliidu – võimalusi on mitu.

Rein Sikk
rein.sikk@epl.ee

„Oh, ega me siis selle pärast veel tülis pole,” kostab 24 aastat Viljandi linnavolikogusse kuulunud Heiki Raudla selle kohta, et ta poeg Priit kandideerib valimistel tema vastu. Kui 64-aastane isa toimetab IRL-i ridades, siis poole noorem insenerist fotograaf Priit kogub häält hoopis sotside nimekirjas.

Sajandivahetusest saadik isa eeskujul IRL-is olnud Priit muutis meelt eelmisel aastal, kui tal sai kõrini valelikust poliitikast. Eks mäletate ju Meikari juhtumist alguse saanud pahameelelainet, mis päädis valeliku poliitika vastaste miitingutega. Ka Viljandis. Priit oli korraldajate hulgas ja lahkus IRL-ist.

Paraku selgus sügise hakul, et paljudest toonastest massumeelsetest noortest oli mässupisik kadunud ja oma nimekirjaga valimistele minekuga jäid nad hiljaks. Siis ulatasidki sotsid Priidule abikäe.

Sellepärast jäi isa valimis-kampaania seekord Priidu abita. Varem tegutses poeg nimelt valimiste ajal vabatahtlikuna, et IRL ja isa võimalikult palju häält kokku saaksid.

„Eks nooremana peabki vasakpoolsem, mässumeelsem olema. Kui ei pääse volikokku üks Raudla, pääseb äkki tei-

ne,” kommenteeris Heiki, kes peale kohaliku volikogu on olnud ka riigikogu liige, Viljandi linnapea ja siseministri nõunik. Aga hinges ikka õpetaja ja (aja)kirjanik.

Et perekondlik poliitkom-pott täielikum oleks, tasub mainida, et ema Ene on olnud roheliste aktivist, aga sellest loobunud. Üksnes majandus-doktori kraadiga tütar Ringa säilitab poliitilist neutraalsust.

Trummimehe turismiunistus
Trummar ja surfimees Paap Kõlar on Hiiumaa Kõrgessaare valla valimistel kandideerinud 2002. aastast. Senini edutult. Üheksa aasta eest kandideeris

Seekord lisandus liitu ka poeg Palle, Surfiparadiisi instruktor.

„Minu jaoks pole kõige tähtsam ilmtingimata valituks saamine, vaid see, et mu idee leviks,” ütleb 16 aastat Hiiumaal elanud, veesporti ja turismi edendanud Kõlar. Tal pole Hiiumaal põliseid juuri, on aga esimesest pilgust tekkinud tugev tõmme nii Hiiumaa kui ka Paradiisireanna vastu.

Samuti kindel veendumus, et turismi edendamine võiks lahendada paljud Hiiumaa probleemid ja tuua tagasi neid, kes on võõrsile läinud. Selleks on aga vaja oma turismiarendusüksust, mis peaks tegutsema isemajandavana.

Vastukaaluks ütleb samuti Kõrgessaare vallas elav Hiiumaa peatoimetaja Harda Roosna, et Kõlari ideed turismist kui kõiki probleeme ravivast võluvitsast jäävad kohalikele veidi utoopiliseks. Pealegi pole ka Kõlarite enda tegevus toonud valda sellist turistidevoolu ja investeringuid, nagu talle maad rendile andes jutuks oli. „Samas viitsivad nad oma asja ajada, toovad valimiseelsetele kohtumistele elevust,” resümeeeris Roosna. ●

Poolekslõigatud vald

Kõlarite valimisliit Surf ja Seiklus kandideerib Kärda linnaga ühinevas Kõrgessaare vallas, mis pärast valimisi hakkab kandma Hiiumaa nime. Uues omavalitsuses elab 5000 inimese ringis, seal on üks linn, üks alevik ja 58 küla. Omavalitsuse teeb eriliseks, et ühinevatel puudub ühine piir,

sest Kõrgessaare ja Kärda vahele jääb Pühalepa vald, mille rahvast pole ühinemisaade seni köitnud.

„Senisele Kõrgessaare seltskonnale uute valijate lisandumine on kõik kaardid sassi löönud ja midagi ennustada on võimatu,” arvas Palle Kõlar valimistulemuste kohta.

Eesti lastefilmid
KOGU PERE FILMISARI

Sellel neljapäeval, **17. oktoobril** ilmub Eesti esimene Nukufilmi filmide DVD

„Porgand”
„Jõehobu Jõksu lood”
„Talvekummitus”
jt

1 DVD
5,99 €
+1,60 € EKSPRESSI EEST

DVD on koos Eesti Ekspressiga müügil vaid nädal aega.

Müügikohad ja tellimine: film.ekspress.ee, film@ekspress.ee, tel 680 4444

EESTI EKSPRESS

EV 95

LEEDUS TULEB UUS TUUMAJAAMA REFERENDUM?

Leedu peaminister Algirdas Butkevičius (pildil) ütles, et valitsuse otsus ehitada uus Visaginas tuumajaam tuleb uuesti rahvahääletusele panna. Butkevičius rääkis raadiojaamale Žinių radi-

jas antud intervjuus, et tema arvates on tuumajaama vaja, kuid seda tuleb küsida ka rahvalt. 2012. aastal ütles seim tuumajaamale jah, aga üle 62% rahvahääletusel osalenuist ei. ERR

VÕLTSPABERITEGA MÕRVARID PÕGENESID VANGLAST

USA Florida osariik palub abi kahe 34-aastase vangi leidmiseks, kes jalutasid vanglast vabalt välja. Mõrvades süüdi mõistetud Charles Walker ja Joseph Jenkins kõndisid teine-

teisest sõltumatult välja Franklini parandusasutusest. „Mõlema vangi ekslikult vabastamine põhines kohtuorderites tehtud võltsingutel,” tunnistas vangla direktor Michael Crews. Delfi

Mõne aasta eest uudistas Merkel Frankfurdi autosõul BMW elektriauto tulevikumudelit. Nüüd näib, et diisli jõul vuravad veoautod on talle siiski südamelähedasemad.

Foto: Reuters / Scanpix

Merkeli partei CDU seisab silmitsi näotu annetusega

Saksamaa valitsevat parteid kahtlustatakse raha eest EL-is autotootjate kasuks lobitöö tegemises.

Raimo Poom
raimo.poom@epl.ee

Berliinis on tekkinud kahtlus, et ka Euroopa kõige populaarsema poliitiku pintsakurevääritl paistab partei rahastamise must plekk. Piinlikkust valmistavate rahapakkide liikumine tuli ilmsiks paar päeva tagasi, kui kantsler Angela Merkeli juhitud kristlikud demokraadid (CDU) avalikustasid 9. oktoobril parteikassasse laekunud hiigelannetuse – kokku 690 000 eurot.

Raha päritolu polnud isenesest üllatav. See tuli Saksamaa suurt autotootjat BMW-d omavalt Quandt-Klatteni perekonnalt. Pere matroon Johanna Quandt, tema poeg Stefan Quandt ja tütar Susanne Klatten annetasid igaüks 230 000 eurot. Perekond on CDU kassat varemgi kopsakate summadega toetanud. Kuid Saksa avalikkuse tekkis tehingu kohta siiski päris suur hulk küsimusi.

Esiteks on kokku looduna tegemist Saksamaa valimisaasta suurima annetussummaga üleüldse. Teiseks pani paljusid imestama tõsiasi, et annetust tehti alles valimiste järel, mitte nende eel.

Saksa poliitikavaatlejaid ja teisi parteisid pani see kahtlustama, et äkki oli annetus tänuks millegi eest. Ja neil polnud vaja palju otsida, nägemaks just seda.

Saksa tootjaid soosiv otsus
Esmaspäeval olid Euroopa Liidu keskkonnaministrid teinud Brüsselis just Saksamaa valitsuse erakordse surve all üsna tavatu otsuse – nimelt muudeti suvel lukku pandud kokkulepet, mille järgi oleks Euroopa autotootjatele kehtestatud 2020. aastast senisest karmimad keskkonnanõuded.

EL-i uued reeglid puudutasid veoautode maksimaalseid lubatavaid CO₂ emissioone – kuni 95 grammi kilomeetri kohta. Nüüd muutsid ministrid Berliini surve all äkki meelt ja reeglid ei hakka kehtima mitte 2020., vaid 2024. aastal.

Saksa autotootjate surve valitsusele nende reeglite tõt-

tu oli ammu teada – nimelt toodavad BMW ja Daimler suhteliselt raskeid veoautosid, mille puhul oleks sellise piirmäära tähtjaks saavutamine raskendatud.

BMW annetuse ja Brüsselis saavutatud Saksa autotootjaid ilmselt soosiva lahenduse kokkulangevus ei jäänud kriitikutel märkamata.

Saksa lobistamisvastane organisatsioon LobbyControl tegi avalduse, kus neid sündmusi selgelt seostati. „Tekib selge küsimus, kas Quandt-Klatteni perekond hoidis annetu- se meelega valimistest lahus,” viitas LobbyControli esindaja.

Vasakpartei (Die Linke) rahvaesindaja Klaus Ernst aga oli veel otsekohesem: „Tegemist on üle pika aja kõige jultunuma poliitilise otsuse ostmisega. BMW on Merkeli endaga igapidi sidunud,” sõnas ta ajakirjale Der Spiegel. ●

Skandaal ja koalitsioon

Kantsler Angela Merkeli juhitud CDU üritab praegu kokku saada järgmist valitsuskoalitsiooni ja teisipäeval avalikkuse ette jõudnud rahastamiskandaal ei paista seda hästi mõjutavat.

Nimelt pidas Merkel samal päeval nn kompamiskõnelusi ühe võimaliku koalitsiooni partneri ehk rohelistega, kes

kiirelt loobusid. See jättis Merkelile ainult ühe võimaluse – nn suur koalitsioon Bundestagi valimistel teise tulemuse saavutanud sotsiaaldemokraatide ehk SPD-ga. Kuna Merkelil alternatiive enam pole, võib see sotside nõudmisi senisest karmimaks muuta ja koalitsiooni loomise oodatust pikemaks venitada.

Obama võitis, aga võit on üürrike ja tulevik kesine

Vabariiklased taganesid viimasel hetkel, nõustudes tööseisaku lõpetamisega ja võlalaie tõstmisega.

Kaivo Kopli
kaivo.kopli@epl.ee

Valitsusasutustes 16 päeva kestnud osaline tööseisak ja 17. oktoobrist USA ähvardanud maksejõuetus on selja taha jäetud tänu vabariiklastele. Muidugi võib öelda, et tänu neile ka kogu see trall toimus, kuid just nemad olid need, kes oma nõudmistest loobusid.

President Barack Obamat võib pidada võitjaks. Ta säilitas oma kullakalli tervishoiureformi ja sai valitsusasutused taas tööle. Kuid fakt on see, et tal tuleb edasi jännata lähenevad kongressiga, kus on vähe lootust suuremaid soove läbi suruda. Näiteks suhteliselt leebel relvakontrolli seadus juba põrus senatis, immigratsiooni-reformi saavutamise paistab jäävat ainult fantaasiaks. Kui

tavaliselt on suuremate sooritusteta sadamasse seilamiseks kujunenud presidentide viimased kaks ametiaastat, siis osa analüütikute meelest on Obama sellises seisus juba nüüd.

Kuid praegu Obama tööpoolest ei taganenud ja kergitas isegi paari protsendipunkti võrra oma toetusreitingut, mis

Fakt on see, et Obamal tuleb lähenevad kongressiga edasi jännata.

jääb endiselt alla 50%. Ning võit on üürrike, sest ühtegi vastasseisu põhjust ei lahendatud, vaid lükati edasi, nagu seda on korduvalt varemgi tehtud.

Mõni kuu aega

Föderaaleelarve rahakraanid avati kuni 15. jaanuarini, mil valitsusasutusi võib tabada uus tööseisak. Seejuures ei kadunud nn sekvester ehk

automaatsed kulukärped. Moodustati parteidevaheline senati ja esindajatekoja komisjon, mis peaks uues eelarves 13. detsembriks kokku leppima, kuid mingit sunnimehanismi selle saavutamiseks ei ole. Valitsuse laenuvõtmis-õigust pikendati 7. veebruarini ehk millalgi pärast seda võib taas ette tulla võlalaagi.

Niisiis võib kriis juba mõne kuu pärast korduda, kuigi kaheldav, et samal kujul. Sest võib öelda, et nüüd viimasel hetkel kõigest nõutust loobudes andsid vabariiklased ka n-ö piitsa käest ehk nende ähvardus valitsusasutused veelgi pikemalt sulgeda ja riik maksejõuetusse lasta ei pruugi järgmisel korral enam veenev olla.

Pealegi on siis järgmise aasta novembri vahevalimised veelgi lähemal ja vabariiklaste oht neil pöruda käegakatsutavam. Sest nagu näitavad küsitlused, ei kiida enamik valijaid vabariiklastest rahvasaadikute viimaste nädalate kemplemist heaks. ●

20. OKTOOBRIKELL 16:00-00:00

DELFI TV

VALIMISKOHVIK

16:00 – 17:40

Mängufilm „Rotilõks“

17:40 – 18:30

Teater NO99 „Valimiskool“

18:30 – 19:30

18. oktoobril toimunud Tallinna linna- ja maakondade debati kokkuvõte

19:30 – 20:00

Tagasivaade: Mis toimus enne 2013 KOV valimisi?

20:00 – 00:00

Otseülekanne Delfi TV Valimiskohvikust:

✓ arutelud

✓ hääletustulemuste analüüs

✓ otselülitused erakondade valimisipidudelt

✓ meelelahutuslikud vahepalad

✓ Henrik Kalmeti valimisketšid

✓ Olde Hansa ja Clazzi peakoka Emmanuel Wille erakondlikud suupisted

Saatekülalised: Eerik-Niiles Kross, Andrus Kivirähk, Ingrid Veidenberg, Allar Tankler jt

VALI DELFI!

www.delfi.ee

MÕTTEID EILE TOIMUNUD PALGAFOORUMILT

Talenditsingufirma Milvus Interim & Board kaasasutaja Tero Taskila

Eesti ei suuda talente meelitada, sest siin on liiga vähe rahvusvahelisi koole, ingliskeelset mee-

diat ja ühendust muu maailmaga. Pealegi iseloomustab Eesti tööturгу isiklike suhete suur tähtsus, madalad palgad ja kehv taristu, aga tööle minnakse hea palga ja võimaluste pärast.

Tavidi omanik Alar Tamming
Sobiva inimese värbamiseks kasutame ootustest kõrgemat palka. Üldiselt on põhimõtteks sektori keskmisest 20–30% kõrgem palk ja see, et igaüks, kes teenib firmale kasumit, saab sellest 8–10%.

ITL-i juhatuse liige ja endine Skype Eesti juht Tiit Paananen
Kasutan palgavestlustel ka nippi, et küsin, mida töötaja teeks teisi, kui ta saaks kaks korda rohkem palka. Lõviosa jääb vastamisega jänni. **Ärileht**

Moskva kontroll rivistas Eesti toidutootjad üles

Venemaa toidukontrollijate külastuse üle elanud piima- ja kalatööstused hingasid kergendatult.

Andres Reimer
andres.reimer@epl.ee

Valio piimatööstuse juhid on pinges nagu pillikeeled: täna saabub Laeva meiereisse Venemaa veterinaar- ja toiduameti kolmeliikmeline kontrollbrigaad. Kurikuulsa mainega Venemaa peaveterinaararsti Gennadi Onišenko üks näpuviibutus võib määrata nii Võrus juustu kui ka Laevas jogurteid tootva tehase käekäigu. Näiteks Leedu piimatoodete sisseveo pani Onišenko eelmisel nädalal seisma piltlikult öeldes üleöö.

Ettevõtted, mida venelased on juba jõudnud külastada, seevastu hingasid kergendatult, sest Moskva kontrollijad tegutsesid professionaalselt ja lahkusid endast pigem positiivset mälestust jättes.

„Kohtasime väga asjalikku ja heatahtlikku suhtumist. Selliseid märkusi tehti, et laboris asusid reaktiivid vales kohas ja töötajate riietusruumid on liiga kitsad,“ rääkis Saaremaa Piimatööstuse juht Andi Saagpakk. „Põhimõttelisi ja suuri möödalaskmisi ei olnud ja omalt poolt teeme kõik, et nende nõudmisi täita.“

Karmim kui EL

Kontrollijad korraldavad põhjaliku auditi, mis puudutab tootmisettevõtte tegevuse kõiki tahke alates põhjavee kvaliteedist ja lõpetades kolme aasta taguste dokumentide ülevaadetega.

„Tegemist on toidu ohutuse keerulise süsteemiga, mis paljudes detailides Venemaal ja Euroopa Liidus erineb, kus-

AS-i Saaremaa Piimatööstus juhatuse esimehe Andi Saagpaku sõnul oli kontrollide suhtumine asjalik ja heatahtlik.

Foto: Irina Mägi

Ühest otsusest sõltub palju

Venelaste kontrollreidi tulemuste teatamise kohta pole seni öeldud ühtegi tähtaega. Viimati, 2005. aastal, jäädgi aga nähtuga rahule.

Praeguse visiidi puhul põhjustab ärevust asjaolu, et Venemaa peatas ette teatamata Leedu piimatoodete sisseveo ja ähvardas hakata protsessi venitama, kui leedulased peaksid maailma kaubandusorganisatsioonile WTO-le kaebuse esitama. Leedu sõltub ekspordist Venemaale küll rohkem, aga ka Eesti kombinatide käekäik sõltub sellest oluliselt.

juures Venemaa nõudmised on karmimad. Juust, mida te poest ostate, nende erinevuste tõttu ei muutu,“ selgitas Venemaale juustu eksportiva

Kalatööstustest on venelaste sihikul sellised ettevõtted, kes tegelevad püügiga ja külmutatud kala müügiga. Konservitavabrikutesse nad seekordse külastuse ajal ei jõua. „Meie püüame Balti merest räime ja toome Kanada rannikult krevet,“ ütles Saare Fishexporti juhatuse liige Arne Salong.

„Nad huvitusid ka sellest, kas Kanadas meile krevet püüdvatel laevadel on Venemaa vastavastustused.“

Venemaa veterinaar- ja toidukontrollijad saabusid Eestisse pühapäeval ning nad külastavad kahe nädala jooksul kokku seitset piimatööstust ja kaheksat kalatööstust. ●

Leedu piimatoodete sisseveo pani Onišenko eelmisel nädalal üleöö seisma.

E-Piima juht Jaanus Murakas. „Kõik, kes tahavad erinevate nõudmistega riikidesse ekspordida, peavad alati valima kõige rangemad reeglid. Näiteks kui Saksamaa kiirteedel puudub kiiruspiirang, Venemaal aga lubatakse sõita 90-ga, siis edu saavutamiseks peate sõitma veidi aeglasemalt kui 90-ga.“

Tele2 endine juht: operaatorite viga on üle jõu lubadused

Eestist lahkuv Mindaugas Ubartas asub Tele2 turundusdirektorina tööle Kasahstanis.

Ann-Mari Nergi
ann-mari.nergi@epl.ee

Kaks aastat tagasi, kui leedukas Mindaugas Ubartas Tele2 Eestit juhtima tuli, seadis ta oma eesmärgiks tuua mobiilioperaator kolmandalt kohalt turuliidriks. Tema lahkudes on Tele2 turupositsioon endiselt kolmas ja ka majandusnäitajad pole paranenud. Siiski leiab Ubartas, et Kasahstanis turundusdirektori ametikoha pakkumine, mis tuli talle üllatusena, näitab kindlalt, et rootslaste mobiilifirma juhtkond usaldab teda.

„Kasahstan on pindalalt üheksas riik maailmas ning seal elab 19 miljonit inimest.

Tegelikult pakuvad kõik operaatorid sama, vahe on selle reklaamimises.

Kindlasti võin öelda, et see ei ole mingit moodi asjade „loomulik käik“, vaid oluline ja kiire tõus karjääris, *fast-forward* nagu öeldakse. Tunnen praegu, et juhid ehk usaldavad mind rohkemgi, kui ma seda vääriksin,“ sõnas ta.

Numbriliku statistikat vaadates kaotab Tele2 teist aastat järjest kõige rohkem kliente – alates selle aasta algusest on operaatori konkurendi vastu vahetanud üle 11 700 klienti. Käive langes tänavu esimesel poolaastal mullusega võrreldes 23% ja kasum 31%.

Tele2 turuliidriks

Ubartas kommenteeris, et numbriliku näitab ainult minejaid, aga ei näita uusi liitujaid. Tegelikult oli tema sõnul juurde tulijate arv mullu umbes samal tasemel ja sel aastal on isegi veidi suurem. „Ma olen veendunud, et Tele2 kasvab turuliidriks, aga see võtab aega,“ kinnitab ta. „Me oleme lihtne ettevõtte, mis pakub parimat hinda, ja ütleme ausalt välja, et teeme pidevalt kvaliteedi tõstmiseks uuendusi. Inimesed teavad seda.“

Ubartase sõnul läheneb Tele2 leviprobleemidele ja hiljuti teravalt tõstatunud 3G või 4G kättesaadavusele pigem ausalt, erinevalt teistest ope-

raatoritest, kes lubavad inimestele rohkem, kui anda suudavad. Kui EMT ja Elisa tehnoloogiadirektorid vaidlesid selle üle, kuidas uus ja ülikiret interneti pakkuma pidav 4G võrk üles ehitati, jäi Tele2 pealtvaatajaks.

Hoidis võrgutulist kõrvale

„Hoidsime teadlikult kõrvale, sest selline kemplemine ei tee meie sektorile au. Tegelikult pakuvad kõik operaatorid 4G-d, vahe on selles, kuidas seda välja reklaamitakse. Kliendile ei ole ju vahet, kas see on 3 või 4, tema tahab internetile ligipääsu ja et see töötaks. Seega pole mõtet rohkem maksta 4G eest, kui realsuses on see sama kiire kui odavam 3G,“ selgitas Ubartas ja kinnitas, et nemad selliselt oma teenust klientidele ka selgitavad ega reklaami välja tippkiirusi.

Ta ei varjagi, et Tele2 tahab olla masside operaatoriks. „Enamik inimesi ei sõida Porsche'ga, vaid näiteks Volkswageniga, sest lihtsalt raha kulutamise ei ole edumeelne. Seega – tegelikult on nii Tele2 kui ka EMT Volkswagenid, aga EMT reklaamib end Porsche'na,“ märgib ta.

Ubartase sõnul mahub Eesti turule veel mitu uut tegijat, ainukeseks tingimuseks peab olema teistest erinev strateegia. „Kui praegu on kõik operaatorid keskendunud hinna müümisele, siis selles ongi lõpuks Tele2 võitja, sest meil on parim hind.“ ●

Leviprobleemid? Neid ei ole

Mobiilikasutajate laialdasele ja pidevale kriitikale levinappuse, katkevate kõnede ja 3G võrgu kadumise kohta vastas Ubartas, et tegelikult oleme me lihtsalt liiga hea eluga ära harjunud.

„Alati, kui ma seda juttu kuulen, et meil ei ole levi jne, siis tundub, et need inimesed ei ole viibinud Londonis, Stockholmis, Moskvast või mõnes teises suurlinnas. Eestis on suurepärane elukvaliteet ja seega on ootused suured,“ rääkis ta. „Operaatorite poolt vaadates oleme me üleinvesteerinud ja ka üle lubanud. Tegelikult peab lubama vähem ja andma rohkem, siis tuleb ka kliendi rahulolu. Vastupidi tekibki rahulolematust.“

Mustamäe Linnaosa Valitsus

VIIB LÄBI

Sõpruse pst 211a asuvate äriruumide üldpinnaga 112,6 m² kirjaliku enampakkumise teel üürile andmise. Pakkumiste esitamise tähtaeg on 11.11.2013. Infot pakkumise tingimuste kohta saab Tallinna linna veebilehelt ja Mustamäe Linnaosa Valitsusest.

Jorma Ollila: Nokia koostöö Microsoftiga oli viga

30 aastat oma elust Nokiale pühendanud firma endine tippjuht Jorma Ollila ütles esimest korda avalikult, et Nokia müük oli šokk.

„Reaktsioon oli samasugune nagu paljudel teistel soomlastel ja Nokia inimestel: kurbus ja šokk,“ rääkis eile oma memuaarid avaldanud Ollila ajalehele Helsingin Sanomat. Ta tunnistas, et kanadalane

Stephen Elop ei olnud Nokia tegevjuhi kohale parim valik, kuid ei avaldanud parima kandidaadi nime.

Elopi ajal Microsoftiga arendatud koostööd nimetab Ollila veaks: „Me ei suutnud Microsofti operatsioonisüsteemiga luua tooteid, mis oleks edukalt teistega konkureerinud või alternatiivi pakunud.“ ● **Hans Lõugas**

k

KULTUUR

JAAN RUUSI INTERVJUUD KAANTE VAHEL

Eile esitles üks Eesti staažika-
maid filmiajakirjanikke Jaan
Ruus oma raamatut „Eesti filmi
täheatas”, kus autori küsimuste
turmtule all avanevad kümned
värvika ajalooga kultuuritähed.

Raamatus on intervjuud Eve Kivi,
Tõnu Kargi, Aarne Üksküla, Arvo
Kruusemendi, Rein Marani, Prit
Pärna, Hardi Volmeri, Arvo Iho,
Maria Klenskaja, Käbi Laretei
jpt-ga. **EPL**

VINT JA MEINART NÄITUSTEGA SAKSAMAAL USEDOMIL

Põhja-Saksamaal Usedomi
saarel toimunud Eesti muusika-
le pühendatud muusikafestiva-
li ajal avati ühtlasi ka kaks kunst-
näitust Eesti kunstnike töö-
dega. 3. novembrini tutvustab

Mare Vint (pildil) oma näitusel
„Pilk läbi müüri” litograafiaid ja
tüšijoonistusi. Margus Meinarti
akrüül- ja õlimaalidega näitus
„Visual Melody” on avatud
4. novembrini. **EPL**

Blond psühhopaat Assange muudab maailma läbipaistvaks

Arvustus

Andres Laasik
andres.laasik@epl.ee

„Viies võim” portreerib
Julian Assange’i kui
vaimselt ebastabiilset
ekstsentrikut, kelle teod
on muutnud maailma.

Benedict Cumberbatchi näit-
lejamängus loodud Assange’i
karakter on väga kõnekas ja
kasvab oma tähenduselt üle
filmi stsenaariumi raamide.
Õieti ongi filmi terav draa-
ma oma süžeeikägu poolest
lühike, kui tekivad eetilised
valikud Ameerika sõjaväelase
Manningu lekitatud salajase
info avalikuks tegemisel, mis
võib tuua traagilisi tagajärgi.
See on filmi kulminatsioonihetk,
Cumberbatchi kehastatud
Assange on siin murdmatu
ja rühib kui buldooser fak-
tide avalikuks tegemise teel.

Film jutustab saladusi aval-
likustava Wikileaks interne-
tilehekülje tekkimise ja arene-
mise lugu ja selles väga palju
dramaatilist pinget pakkuda ei
ole. Assange ja Saksa arvutigu-
ru Daniel Berg (Daniel Brühl)
töötavad selle nimel käsikäes

Benedict Cumberbatch ja Daniel Brühl Wikileaks juhtide Julian Assange’i ja Daniel Bergina viibivad filmis sageli internetiavarustes.
Kaader filmist

ning pigem paneb publikut
kaasa elama Bergi sunnitud
valik Wikileaks ja armastatud
tüdruku Anke (Alicia Vikander)
vahel.

Ent Cumberbatch suudab
ka selles konfliktivaeses olu-
korras teha Assange’i huvi-
tavaks, mängides välja tema
enesekeksuse, paranoiad,
efektitsemise. Assange’ile on
kirjutatud vaimukas dialoog

ja Cumberbatch ütleb oma
tegelase vaimukusi välja ilm-
se mõnuga.

Rootsi-seiklusi ei puuduta

Kahjuks on filmist välja jää-
nud Assange’i Rootsi-seik-
lused, mille pärast ta praegu
Londonis Equadori saatkon-
nas poliitilise põgenikuna
redutab. See segane armulu-
gu kahe rootslannaga oleks

„Viies võim”

Lavastaja Bill Condon

Osades Benedict Cumberbatch,
Daniel Brühl, David Thewlis, Alicia
Vikander, Peter Capaldi, Carice
van Houten, Dan Stevens, Moritz
Bleibtreu, Stanley Tucci ja Laura
Linney.

Kinodes alates 18. oktoobrist

Paatost oodates

**Tunnustatud koreograafi
Mart Kangro uus lavastus
„Homset oodates” testib
vaatajate kaastunnet.**

Tiiu Laks
kultuur@epl.ee

Oma uues soolos uurib Mart
Kangro, kuidas mõjutab paa-
tose, sentimentaalsuse ja
kaastunde kasutamine kaas-
aegse teatri vaatajat – millal
on see osa elamusest, millal
aga liigne.

Kangrol on alati olnud suu-
repärane oskus lugu jutustada,
ka tantsuteatri raamides. Kuigi
lugu pole kaasaegses teatris ja
veel rohkem tantsus üldse olu-
line. Nagu pole ilmselt oluline
ka samastumine – samastumi-
ne ei ole tingimata see positi-
sioon, millelt kaasaegset teat-
rit vaadata ja millega tegijad
ise arvestaks.

Ometi tundub mulle, et

Kangro rõhub just sellele. Ta
testib publiku samastumisvõi-
met (ja sellest tulenevalt kaas-
tunnet) tegelasega erinevatel
loo hetkedel. Kangro tegela-
ne ei suuda tõusta voodist (kui
tegu ei ole just asendustegevu-
sega, mis lükkab edasi tõelisi
kohustusi), et täita oma lihtsa-
maidki ülesandeid, rääkimata
siis unistusteni jõudmisest. Me
saame ainult osaliselt aimu sel-

**Me lihtsalt andes-
tame vaatajatena
osale lavastajatele
rohkem kui teistele.**

lest, miks see tegelane sellistes
raskustes sipleb – on see siis
loojahing, iseloomu viga või
hingeline trauma.

Selline suutmatuse, tahte-
jõuetuse või isegi viitsimatuse
tunne on küllap tuttav kõigile,

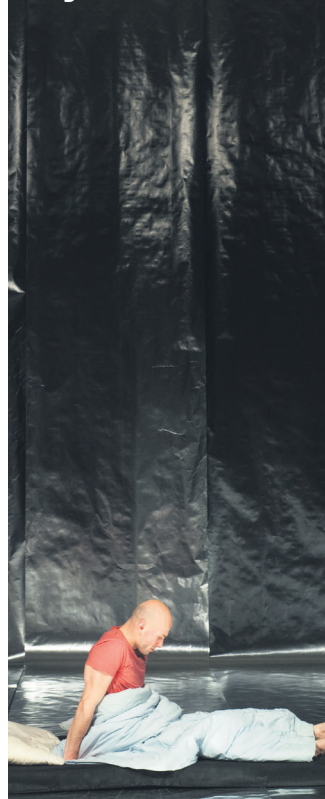
nagu ka unistamine, kuigi ena-
mik suudab selle kõrvale hei-
ta ja asja kallale asuda. Kuid
„Homset oodates” peategela-
sel on ilmselt suured unis-
tused, mille poole ta ei suuda
samme seada.

Kaastunde ja huumori piiril

Mis eristab unistusi ja reaals-
eid eesmärke? Tihti peale on
unistused üsna pinnapealsed
ja sündinud meie kultuuri-
ruumis levivatest väärtushin-
nangutest.

Korratud väärtustest teki-
vad klišeed ja selle kogemisest
või ettekujutamisest paatos ja
paatos huvitab Kangrot väga.
Sest paatos on ühekorraga see,
mis teatris oma üleva meele-
oluga vaatajaid meelitab, ja ka
see, mis üle piiri minnes lavas-
tuse absoluutselt teise, B-kate-
gooriasse tõstab. See on küsi-
mus sellest, mis hetkel kaob
tõsiseltvõetavus ja jääb ainult
häiriv poos.

**Kangro sooloetenduse
„Homset oodates” paatos
on siiski pigem inimlik kui
lääge.**
Foto: Tarvo Varres

Sisulise poole pealt suudab
Kangro oma tegelase paatos-
likkust tasakaalustada kaas-
tunde ja huumori piiril, mida
võivad tegelikult mõjutada ka
lavastusvälised konnotatsioo-
nid – Kangro ise kui tunnust-
atud kunstnik ja sümpaatne
isik, žanr, milles lugu lavasta-
takse jne. Me lihtsalt andesta-
me vaatajatena osale lavasta-
jatele rohkem kui teistele ning
tõlgendame nende kunsti lee-
bemas valguses. Ilmselt seetõ-
tu on paatos lavastuses „Hom-
set oodates” pigem inimlik kui
lääge, aga samas muudab see
ka lavastuse enda kohati lee-
beks ja tuttavaks pigem kino-
linalt kui kaasaegsest teatrist. ●

„Homset oodates”

Idee, koreograafia ja esitus

Mart Kangro

Muusikaline kujundus

Taavi Kerikmäe

Dramaturgiline abi

Christina Ciupke

Valgus ja tehnilised lahendused

Kalle Tikas

Esietendus: 16. oktoobril 2013

PLAADIVEERG

ALTERNATIIVPOP

Placebo *****

„Loud like love”

Placebo seits-
mes album
tekkitab minus
kui tõsihin-
gelises austa-
jas vastakaid

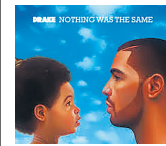
tundeid. Ühelt poolt on lugusid,
mis meenutavad vana Placebot,
teisalt on paar lugu, mis ei ole
placebolikud ja esmapilgul võik-
sid olemata olla. Parim pala on
nagu ikka seitsmes lugu – „Exit
wounds”, mis kütkestab lüüri-
liselt ja vokaalselt. Lemmiku-
te hulka kuuluvad veel „Rob
the bank” mõnusa bassikäi-
gu ja „Loud like love” nasaalse
vokaaliga. Seitsmes album pole
ehk see kõige kõigem, kuid siis-
ki põrgulikult hea. Seega jään
edaspidigi Placebo usku.

Maigi Varusk

HIPHOP

Drake *****

„Nothing Was The Same”

Ghostface
Killah on
Drake’ile
omistanud
maailma kõi-
ge pehmo-

ma räppari tiitli. Lüürikat kuula-
tes on selge, et talle on see väga
korda läinud ja ta üritab endast
karmimat muljet jätta. Instru-
mentaali koha pealt lahtub
plaadil üha tüütum *trap* ja selle
eri elemendid. Õnneks on albu-
mil ka traditsioonilisema põh-
jaga lugusid ja need on palju
huvitavamad. Soovinuks kuulda
Drake’i liikumas sümboolsema
RNB poole, kuid ühelt peavoolu
artistilt oleks seda palju tahta.

Kristo Koppel

INDIE

MGMT *****

„MGMT”

2007. aas-
tal ilmu-
nud „Oracu-
lar Spectacu-
lar” andis
maailma-

le „Electric Feel” ja „Kids” näol
kaks suurepärase *indie*-diskohit-
ti ning tegi Andrew VanWyngar-
denist ja Ben Goldwasserist üle-
öö staarid. Psühhedeelne „Con-
gratulations” tegi küll imesid
bändi kunstilise usaldusväärsu-
sega, kuid tekitas enamikus fän-
nides võõrastust. Oma kolman-
dal stuudioalbumil on MGMT
valinud jälle uue muusikalise
suuna: läinud ekslema The Fla-
ming Lipsi sissetallatud psühhe-
deelse popi radadele ning ürita-
nud leida tasakaalu enda kunst-
liste ambitsioonide ja suurele
publikule meeldimise vahel. Kas
tulemus kuulajale meeldib, sõl-
tub paljuski sellest, kui tugevas-
ti ollakse kinni MGMT endistes
inkarnatsioonides.

Sten Valgus

a

ARVAMUS

VALIMISEST

Hommikuti olen parempoolne, aga õhtu lähenedes muutun üha vasakpoolsemaks. Kuna käisin valimas keskpäeval, siis seekord langetasin konservatiivse otsuse. **HENDRIK TOOMPERE** (EESTI EKSPRESS)

TALLINN, TRAMMIRÖÖBASTE SURM

Kui Tallinn istub veel seitse–kaheksa aastat, käed rüpes, ega tee midagi, võib sellegi [Tartu maantee hiljuti rekonstrueeritud] trammiliini kallid rööpad sama hästi kui maha kanda. Tegelikult peaks aga üks trammirööbas korraliku hoolduse korral vastu pidama 30–40 aastat.

HANNES LUTS (POSTIMEES)

BULGAARIA VALMISTUB PÕGENIKEKRIISIKS

Bulgaaria võimud kavandavad erakordseid abinõusid vastuseks kasvavale põgenikekriisile. Viimastel kuudel on Bulgaariasse tulnud 6500 põgenikku. On arvata, et tuleb veel 10 000–20 000. Siseministerium saab kriisi lahendamiseks 13,5 miljonit eurot, millest viis miljonit kulub Türgi piirile 30-kilomeetrise tara ehitamiseks.

SEGA

TARTU bussijaama ümbrus tekitab vaidlusi. Mida arvab arhitekt?

Taskusse pistetud Tartu bussiliiklus

Karin Bachmann

maastikuarhitekt

Tartu linnasüdames bussijaama juures asuv läikiv Tasku on olnud nagu kaubanduskeskuse supernäide: klassikaline kaubatanav, kus võib ilmast hoolimata igal ajal jalutada, kohvi juua, ostelda. Kontrollitud kliima, kontrollitud keskkond, kontrollitud publik – üleliigsed sisse ei pääse.

Peale mentaalse ruumi hõivamise on Tasku end pidevalt ka füüsilises ruumis laiemaks laotanud. Tasku ja Pläsku vahelise käigu kinniehitamine hävitas veel ühe Tartu niigi alakasutatud jõe äärde viiva otsetee ja venitas keskuse kvartalisuuruseks, kuhu sisse pääseb üksnes läbi mõne ukse. See oli kaupmeestele mõistagi ülitasuv, sest ainukese ümbruskonna läbipääsu kaubakastidega barrikadeerimine meelitab paljud käed nodi järele sirutuma. Kuid struktuuri toimimise ja inimeste vaba liikumise mõttes on see linnaehituslik kuritegu.

Järgmise kasvamisega neelab Tasku alla ka bussijaama, mis ammugi õnnetuna hiigelhoone servas kükitab. Bussiootajad saavad nüüd rahulikult kaubanduskeskuses jõlkuda, õue katuse alla jääb ainult kaks bussikohta.

Äripindade surve

Avaliku bussijaama äripinnale kängitsemine tekitab kiisatuse suruda ootesaal võimalikult väikseks, toolid ebamugavaks, peletada „neid teisi” ehk veidi kehvemal järjel reisi- ja ooteruumide võltshinnalise välimuse ja kõõrdpilkudega. Niisuguse kastisüsteemi tõrjumine nõuab omavalitsuselt järjekindlust, raudset tahet ja ka läbinägelikkust, sest enamasti on egoistlikud sihid maskeeritud suuremeelselt pakutavaks avalikuks hüveks.

Tartu hotelli laiendamise planeering tundub eriti imelik. Juurde ehitatakse üks väikene maht, enamiku kallist kesklinna maast hõivab parkimine. Kokku arvutades selgub, et kohti on mitu korda rohkem, kui norm nõuab. Enneolematu lahkusena tunduv pakkumine reaalsusse mõeldult paljastab tulevikku, kus tiheda linnakoe asemel loksuhüüglaslik parkimiseri.

Kõikide planeeringute eesmärk on ideaalis muuta olemasolevat situatsiooni paremaks. Fookuses on inimene, tema vajadused. Paraku on sellelt rajalt ammu kõrvale mindud ja tähelepanu keskpunktis on hoopis tarbeese, mille ümber keerleb kogu elu: auto.

Pidevalt kiputakse unustama, et ka autot juhib ju inimene ja iga auto roolis olija muundub päeva lõpuks jalakäijaks. Taani arhitekt Jan Gehl, kes on töötanud üle

Inimene tahab, et ruum oleks puhas, aga mitte kliiniline, omapärane, aga arusaadav.

maailma paljudes riikides, tõi näiteks New Yorgi kaks tänavat, millest ühel oli julgust autoliiklus koomale tõmmata ja anda eesõigus kergliiklejatele. Hiljem arve (kasumit) kokku lugedes hakkasid ka teised tänavad seda eeskujuga järgima. On oluline, et just inimene tunneks end ruumis hästi ja tahaks seal viibida.

Tasku–Pläsku–turu välispiir on Emajõe, mida tartlased on hoolega mitte määrganud. Lausa imekspandav, et jõgi pole solvunud minema voolanud. Jõe tähtsusest füüsilises linnaruumis ja linna mentaalses kontekstis on raske mõelda, ilma et oleks kahju Tartu üksikõiksest suhtumisest. Jõeäärse katkematu kalasraja vajadusest on kõneldud aastaid, õnneks on mõned liigutused ka tehtud: Annelinna-poolsele kaldale rajatud platvormid ja Ülejõe pargis pooleli olev platvormide ehitus. Kuid just elava inimliiklusega avatürg, hotell ja Tasku ümbrus peaks olema jõeale orienteeritud.

Jõe kasutamise põhilised

füüsilised takistused on muga-vate kergliiklusteede puudumine ja katkestused ning lüngad kallasrajas. Peaaegu ükski neist tõketest ei ole füüsilises mõttes ületamatu, küll aga sotsiaalselt vastutustundlikule ja seadusekuulekale kodanikule ebamugav või piinlikkusttekitav. Jõekallaste alakasutus ja kehv seotus kvartaliga toodavad sotsiaalse kontrolli puudumist, mis omakorda toodab veel kuriteohirmu. Kinnine ring – keegi ei kasuta, sest keegi ei kasuta.

Näidata ennast, näha teisi

Mida inimene tahab? Teist inimest näha, midagi vaadata, kohtuda, kuulata, süüa ja juua, ennast näidata, omaette olla, juttu ajada. Veel tahab ta, et oleks puhas, aga mitte kliiniline, ohutu, kuid huvitav, lennata, aga mitte eriti kõrgelt, omapärane, kuid arusaadav. Seda kõike peab hea linnaruum võimaldama.

Tulles tagasi Tasku–Pläsku kvartali juurde, tuleks kogu ruum algukest peale kergliikleja seisukohast läbi mõelda. Üsna värskest kuulutati välja Emajõe Ärikeskuse ja bussijaama ümbruse linnaruumi arhitektuurse ideevõistluse tulemused. Ideevõistluse põhiline eesmärk oli bussijaama ja selle lähiümbruse söödavaks kujundamine selliselt, et inimesed ikkagi bussile läheks, aga et arendaja end väga palju liigutama ei peaks.

Paraku on arhitektid ja maastikuarhitektid kangete kaeltega: enamik töid vaatas piirkonda laiemalt ja tegi põhimõttelt enam-vähem sarnaseid radikaalseid ettepanekuid: autoteed dieedile, jalakäijatele rohkem ruumi, Taskusse sissesõidud Soola tänavalt ära, parkimine läbi mõelda ja parkimismaju jagada jne. See tõttu jättis zürri esikoha välja andmata, pärjates kaks tööd võrdse teise ja ühe kolmanda kohaga.

Pole esikohta, pole projekteerijat. Pole projekteerijat, pole põhjust midagi ümber teha. Selline praktika devalveerib arhitektuurikonkursside mõtte ja devalveerib ruumilojate panuse ja ideed. Kurb, seltsimehed. ●

EUROOPLUSE kaitsemüür ja Lampedusa immigranditragöödia

Kindlus-Euroopa tegelik nõrkus

Srećko Horvat

filosoof

Torringtoni (Inglismaa) linnapea põhjustas 2010. aastal skandaali sellega, et postitas interneti „nalja”: illegaalsed immigrandid on nagu sperma – tulevad miljonid, aga ainult üks töötab. Pärast Itaalia Lampedusa saare lähedal toimunud laevaõnnetust võib öelda, et tõsem oleks öelda: tuhanded tulevad meie rannikule, kuid nad jäävad harva ellu.

Kui mina, kes ma olen sündinud Jugoslaavias, ja mu pere poleks saanud 1980. aastatel Saksamaal poliitilist varjupaika, ei kirjutaks ma praegu tõenäoliselt neid ridasid, sest meie saatuse oleks olnud ebaselge. 1990. aastatel kolisin tagasi Horvaatiasse ja nüüd oleme me EL-i „uhked” kodanikud. Jugoslaavia lagunemise ja 1990. aastate sõja elasid Horvaatiast, Bosniast või Kosovost pärit põgenikud üle ainult seetõttu, et nad said mõnes Euroopa riigis asüüli. Prae-

gu, 20 aastat hiljem, jõuavad meie maadesse Afganistanist, Liibüast või Pakistanist põgenikud, kes püüavad meeleheitlikult pääseda EL-i.

Euroopluse kaitsemüür

Juulis 2012 märgati lõuna pool Horvaatia Mljeti saart laeva, pardal 65 illegaalset immigranti Somaaliast, Egiptusest, Süüriast ja Afganistanist, nende siht oli Itaalia. Nad jõudsid hoopis Dubrovniku sadamasse ja taotlevad nüüd varjupaika Horvaatias.

See oli märk ees seisvatest aegadest. 2012. aastal taotles Horvaatias varjupaika 1193 inimest, 50% rohkem kui aasta varem. Enim taotlejaid on

Euroopa probleem pole sissetungivad barbarid. EL ise on muutunud barbaarseks.

Somaaliast – riigist, mis on peaaegu kaks aastakümnet olnud verises kodusõjas.

Paistab, et Horvaatiast saab *antemurale Europae*, mis toob meelde nimetuse *antemurale Christianitatis* – kristluse kaitsemüür –, mille andis meile 1519. aastal paavst Leo X kiituseks vastupanu eest Osmani impeeriumile. EL-i survel kehtestas Horvaatia viisanõude Türgi kodanikele, misjärel Türgi taastas Horvaatia kodanikele viisanõude. Jälle kord sai

horvaatide ülesandeks kaitsta Euroopat „barbarite” eest.

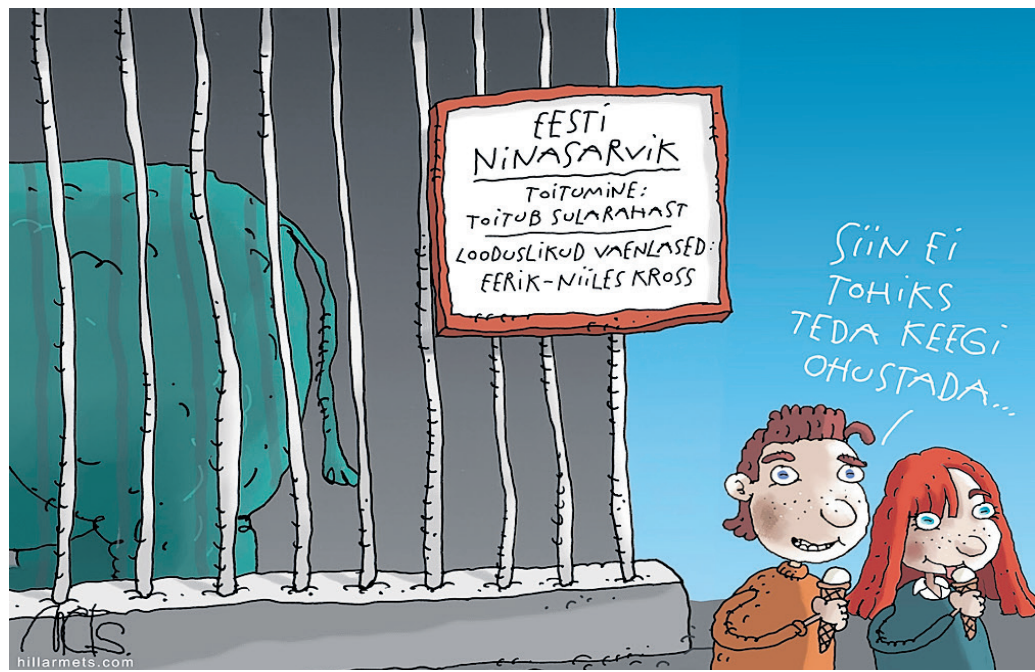
Siinkohal tasub refereerida Rooma klassikalise ajastu spetsialisti James J. O'Donnelli raamatut „Rooma impeeriumi lagunemine: uus ajalugu”. Eri-nevalt valitsevast käsitlustest, mille kohaselt Rooma impeerium langes barbarite sissetungi tõttu, väidab O'Donnell, et barbarid olid tegelikult need, kes võisid impeeriumi päästa. Tema peamine tees on see, et barbarid, kes vallutasid Itaalia, Ibeeria, Gallia ja Põhja-Aafrika, olid tegelikult romaniseeritud kristlased ning Rooma institutsioonide hävitamise asemel hoidsid nad neid käigus.

Muutunud barbarid

O'Donnell arvab, et Rooma impeerium varises kokku siis, kui imperaator Justinus püüdis „taastada” vana Rooma impeeriumi. Ta ei saanud aru, et ta elas impeeriumis, kus „barbarid” ei olnudki enam nii barbaarsed, olnuna Rooma tsivilisatsiooni mõju all aastakümneid või isegi aastasadu, ega ohustanud enam Rooma juhtkultuuri. Kas EL ei hävita praegu samuti seda, mida ta meeleheitlikult püüab päästa? Ja kas pole nii, et Euroopa püüab päästa asja, mida pole võimalik päästa – „kindlus-Euroopat”? „Kindlust”, mis pole langenud vägevate immigrantide, vaid tema enda jõuetuse ja globaalse kapitali jõul.

© Guardian News & Media 2013

HILLAR METSA METSIK MAAILM

PALKAMISEST

Põhiaur [palgaläbirääkimistel välismaalastega] läheb sellele, et selgitada: kõike seda raha, mis ta mujal sai, tal Eestis nii palju vaja ei lähe.

TIIT PAANANEN (ÄRIPÄEV)

NOORED TÖÖLE

Meie noored inimesed tuleb juhtida eemale abirahast elamisest. Isegi kui paljud pakutavad tööd on madalapalgalised, on töö – või haridus-tee jätkamine – alla 25-aastastele palju tervem valik kui logelemine ja mittemidagitegemine. Praegu saab liri noor lõpetada kooli ja registreerida ennast kohe abiraha saajaks. On aeg astuda otsustavaid samme sõltuvusharjumuse varase tekkimise vastu. IRISH INDEPENDENT

ÜLEMISTE TUNNELIST

Sõitsin läbi tunneli, ausõna, ma pole selliselt valgustatud tunne- lit kunagi näinud! See on kohu- tav priiskamine, ilmselt pärast valimisi lülitatakse pooled lam- bid välja. ANDRUS SAAR (MAALEHT)

EUROOPA – KINNISEOTUD GULLIVER

Euroopa rahvaarv on 500 miljonit, pindala 4,5 ruutkilomeetrit. SKT on 13 triljonit eurot – kolm korda suurem Hiina SKT-st ja suurem ka USA SKT-st. Kas võib olla, et Euroopa nagu Gulliveri on kinni sidu- nud liliputid, kelleks on isekad rahvusriigid ja rahvuslike huvide konkurents?

EDOUARD TÉTREAU (LA CROIX)

KUI midagi on salvestatud, siis on sama teed võimalik nii jälitada kui ka korrata

E-valimised – risk salajasuse jaoks

Ülo Laanoja

IT-ekspert

Olles ise kolmed viimased valimi- sed andnud oma hääle elektroon- selt, tahaks jagada elektroon- sete valimiste plusse ja mi- nuseid nii, nagu need sügava poliithuviga IT-inimesele paistavad.

Plussid on ilmselged: või- malus anda laisk hääle too- lilt tõusmata mistahes kohast maailmas (eestlasi reisib pal- ju, paljud töötavad välismaal), kus juhtub olema levi, on tões- ti 21. sajandi vääriline ja suu-

rendab valimistel osalust. Tei- seks, võimalus anda oma hääle mitme päeva ja öö jooksul suu- rendab veelgi vabaduse astet. Kolmandaks, hääled saab praktiliselt momentaanselt loe- tud ja lõppeks ehk õnnestub isegi raha kokku hoida.

Vaieldavused ja/või mi- nused vajavad detailsemat käsitlemist. Hooldekodudes on imelihtne huvitatud isikul hääletada teatud osa vanurite eest korjates kokku ID-kaardid koos koodidega. Jutt, et seda kusagil ei praktiseerita, kuulub mõistagi unistuste valda, kuid ega see hüpotetiline võltsimi- ne ole oluliselt erinev sellest, mis oli/on võimalik valimis- kastis hooldekodusse tellides.

Kontrolliõigus tekitab riski

Lihtsam on võimalus pakkuda eakatele ja asotsiaalsetele koda- nikele „kodust“ hääletamist, juhendades neid viisil, mis ilm- selgelt rikub salajasuse print- siipi ja tõenäoliselt muudab ka teatud inimeste vaba valikut.

Enamusel valijatest puudub elementaarnegi ettekujutus kogu protsessist ja selle tur- valisusest. Valija soovib olla veendunud, et tema hääle sala- jaseks jäädes jõudis turvaliselt just tema valitud kandidaadi- le. Siin tuleb heita kaljurahn ikka valimiskomisjoni peen-

Mida totaalse e-vali- mise korral võimule jõudnud autoritaarne režiim teeks?

ramaale, sest puust ja puna- seks tehtud kirjeldust, kuidas hääle tulemuse kindlakstege- mise protsessis liigub, kohtab harva. See on valija harimise elementaarne ülesanne lõpetam- aks demagoogia ebaturvalis- usest ja manipulatsioonidest.

Seletus on tegelikkuses imelihtne. E-valimine ei eri- ne siin eel- või kirja teel vali- misest. Samas nii kummaline, kui see ka ei ole, on valijate

tungival nõudmisel lisatud võimalus oma hääle õigele kandideerijale jõudmist kont- rollida just samm salajasusest eemale. Risk salajasuse kadu- misele on ilmselgelt olemas, sest kui midagi on salvesta- tud ja selleni on valijal endal võimalik jõuda, siis on sama teed võimalik nii jälitada kui ka korrata.

Valijal on loomulik soov olla veen- dunud, et kogu tarkvara toimib veatult ja turvaliselt. Teema on keerulisem, sest kuigi kood on avalik ja süsteemid on kordu- valt testitud, nõuab isegi kogu IT-valdkonda valdaval inime- sel (sellist tegelast tegelikult ei eksisteeri) kindlustunde saavutamine rohkem aega, kui tegelikkuses on võimalik kulutada. Seega jääb valitsema usu küsimus – veendumus seo- tud isikute (nii väljatöötajate kui ka audiitorite) usaldus-

väärsuses ja täna on see minul kindlasti olemas.

Kõige problemaatilise on vaade tulevikku. Kujutame ette, et e-valimised on muutu- nud nii valdavaks ja iseenesest- mõistetavaks, et valimisjaos- kondi enam üldjuhul ei avata- gi. Ja võimule on saanud mitte eriti demokraatiat toetav par- tei. Partei, kes tegelikult järg- misi valimisi ei tahakski kor- raldada, aga nüüd on tal ole- mas imeline instrument kõike selliselt sättida, et jääks mulje demokraatlikest protsessidest.

E-valimised ja diktaatorid

Lihtsalt väike mõtteharjutus: mida totaalse e-valimise korral võimule jõudnud autoritaarne režiim teeks? Milline on tõe- näosus, et soovitakse korral- dada etteantud tulemusega „valimisi“? See soov võib olla vägagi tungiv ning musta kas- tiga manipuleerides oleks see ju imelihtne. Ja keegi ei saa tea- da, sest ei ole ei lävepakukü- sitlusi ega ka valimisjaoskon-

dadest lekkivat infot tulemuse tekitamise kohta, mis Nõuko- gude ajal oli ju avalik saladus. Ja mis roll oleks rahvusvahe- listel vaatlajatel?

Kas tänases Eestis on jõude, kes sooviksid musta kasti oma kontrolli alla? Kindlasti on. Kas neil on šanssi? Täna kind- lasti mitte. Aga kuidas taga- da, et seda šanssi ei tekiks? Ei siin ega mujal maailmas? Mida teha, et Eesti välisministri eest- vedamisel Tuneesia pakuta- va süsteemi esimese tulemina ei jagataks Tuneesiat kolmeks šeigiriigiks, nagu teatud isla- miringkonnad välja pakuvad ja mis võib osutuda väga heaks lahenduseks tänastele Tuneesia kodanikele?

Ehk tasub kaaluda üleilmse valimisteenuse osutamist kor- raga kahe või kolme sõltumatu organisatsiooni poolt? Eelista- tul looks need organisatsioo- nid väikeriikide ühendused – riigid, kelle huvi tulemust mistahes maailmanurgas kal- lutada on minimaalne. ●

Telli Maaleht ja osale suures auhinna- loosis!

Maaleht sõidutab tellijad imelisse Lõuna-Itaaliasse ning Bulgaariasse ja Makedooniasse!

Maalehe reisisõpradel on taas võimalus valida kahe sihtkoha, imelise Lõuna-Itaalia ning põneva Bulgaaria ja Makedoonia vahel. Reisid toimuvad septembris 2014 ja **mõlemale reisile sõidab kolm Maalehe tellijat tasuta!**

Kes loosiõnne ei usalda, saab reisile registreerida Maalehe reisipaketi erihinnaga. Reisid korraldab Germalo Reisid.

Lõuna-Itaalia
Reis toimub: 14.-21.09.2014
Hind: 899 eurot

Bulgaaria ja Makedoonia
Reis toimub: 25.08.-01.09.2014
Hind: 799 eurot

Kõigi tellijate vahel loosime lisaks oktoobris, novembris ja detsembris välja **5 rikkalikku kinkekorvi Itaalia köögi hõrgutistega!**

Värsked uudised nüüd ka veebis ja mobiilis! Telli ja võida kvaliteetne sülearvuti!

Lehetellijana saad kõiki Maalehe artikleid täismahus lugeda ka veebis ja mobiiltelefonis. Digitaalse lugemis- õiguse annab lehe tellimusega saadud lugejakood.

Kõigi tellijate vahel läheb loosi **3 kvaliteetset sülearvutit Dell Inspiron 3521!**

VEEBIS
www.maaleht.ee

MOBIILIS
m.maaleht.ee

Reisiloosis osalevad kõik, kellel on 13.01.2014 seisuga makstud vähemalt 6kuuline Maalehe või paketi „Maaleht + Maakodu“ tellimus või kellel on kehtiv otsekorraldusleping (OK). **Kinkekorvide ja sülearvutite loosimised** toimuvad samadel tingimustel 28.10, 25.11 ja 16.12.2013.

	12 kuud	6 kuud	OK
MAALEHT	48,60 €	25,11 €	4,50 €
MAALEHT + MAAKODU	71,82 €	37,11 €	6,65 €

Tellimine:

TELEFONIL 680 4444
E-POSTIL klienditugi@lehed.ee
VEEBIS www.maaleht.ee/tellimine

Reisi broneerimine:

TELEFONIL 680 4458 (Maaleht)
TELEFONIL 611 0600 (Germalo)
E-POSTIL reis@maaleht.ee

NORTHUG ÄHVARDA: JÄÄN OLÜMPIALT EEMALE

Norra suusaäss Petter Northug võib Sotši taliolümpialt eemale jääda, kui sponsortüli Norra suusaliiduga ei lahene. „Musta stsenaariumi korral jään koju ja sõidan mujal – on ka teisi võistlusi,”

ütles Northug Norra televisiooni- le. Northug pole seni allkirjastanud kokkulepet, mis kaitseb seal- se suusaliidu sponsoreid sportlaste isiklike toetajate reklaamimise eest. **DELFI**

HIIGELPREEMIA ASERI VUTIMEESTELE

56 200

eurot teenis iga algkoosseisu kuulunud Aserbaidžani jalgpallikoondislane viimases MM-

valikmängus Venemaaga tehtud 1:1 viigi eest. Peale selle said mängu sekkunud vahetusmehed 42 150, pingile jäänud 28 100 ja koosseisu mitte mah- tunud 18 700 eurot. **DELFI**

Vene ja Kangur lähevad Euroli

Siim-Sander Vene ja Priit Vene teevad täna Žalgirise Euroliigas Eesti spordi ajalugu.

Andrus Nilk
andrus.nilk@epl.ee

Siim-Sander Vene on esimene Eesti korvpallur ja tema isa Priit Vene esimene Eesti korvpallitreener, kes osalevad üheskoos välisklubi värvides Euroliigas.

Kaunase Žalgiris võõrustab täna koduareenil grupi suursoosikut, kevadel Euroliiga finaali jõudnud Hispaania meistrit Madridi Reali. Euroliiga B-alagrupp langeb aga eestlaste erilisse huviorbiiti seetõttu, et teise ringi kuue- teistkümnepäevase hülka edasipääsu pärast konkureerib Leedu meistrimeeskonnaga Kristjan Kanguri koduklubi Milano EA7 Emporio Armani.

„Raske öelda, kuidas oleme kokku sulanud, iga päevaga läheb koostöö paremaks, aga seni peetud mängudes väga head pilti polnud,” ütles nelja- aastase vaheaja järel taas Žalgiriseiga liitunud Siim-Sander Vene.

Selg teeb valu

Mitu korda kahanenud eelarve lubas Kaunase meeskonnal

värvata ainult ühe tugevduse, mängujuht Justin Dentmoni USA-st. Siim-Sander Vene sõnul vajavad nii Žalgirise endised kui ka uued liikmed üksteisega harjumiseks nii taktikalisi õppusi kui ka mängupraktikat.

„Päris lihtsalt koostöö välja ei tule,” tõdes ta. „Peatreener on kreeklane (Ilias Zouros – toim) ja meie mäng on pigem kreekapäraselt rahulik kui leedupäraselt kiire. Kontrollime rünnakut, otsime kaua paremat viskekohta.”

203 cm pikkuse Vene ülesanne on anda puhkust eesli-

mitte halvemaks,” tunnistas ta. „Ravi, massaaž, eriharjutused – seljaga tuleb palju tegeleda ja õhtud venivad väga pikaks. Nii hulluks pole olukord läinud, et ma üldse ei saaks treenida, aga sageli tuleb pingutades valu trotsida.”

Arstlikud uuringud pole näidanud Siim-Sander Vene seljas kahjustusi. „Ei saa astuda kõrvale ja ainult ravimisele pühenduda. Võitlus koha pärast meeskonnas käib kogu aeg,” ütles ta.

Esimest korda tõmbas kodulinna särgi selga üks kõigi aegade edukamaid Leedu korvpallureid Šarūnas Jasikevičius. Neli korda (Barcelonaga 2003, Tel Avivi Maccabiga 2004 ja 2005, Ateenas Panathinaikosega 2009) Euroliiga võitnud tagamä-

gija on Žalgirise treenerite parem käsi.

„Meil on palju noori, üht vanemat ja kogenumat meest oli appi vaja,” kinnitas Priit Vene. „Me ei arva, et Jasikevičius peaks nelikümmend minutit väljakul rügama, pigem on tema töö riietusruumis ja treeningul.” Siim-Sander Vene lisas: „Šarūnase kogemustepagasist on igal korvpalluril palju õppida.”

Siim-Sander Vene
korvpallur

Iga päevaga läheb koostöö paremaks, aga seni mängudes väga head pilti polnud.

nimängijatele Paulius Jankūnasele, Robertas Javtokasele ja Tadas Klimavičiusele. „Nii kaua kuni Kšištof Lavrinovič on vigastatud, tuleb mul mängida korvi all samamoodi nagu Eesti koondises,” ütles ta.

Pärast treeningut annab Siim-Sander Vene end füsioterapeutide hoolde. Suvest saadik valu teinud selg pole paranenud. „Selg pole läinud suvega võrreldes paremaks, kuid ka

Korvpalli Euroliiga

17. oktoobril algas korvpalli Euroliiga turniir, kus mängivad ka kaks Eesti korvpallurit. Kristjan Kangur kaitseb Milano EAT Emporio Armani ja Siim-Sander Vene Kaunase Žalgirise värve. Eestlaste koduklubid kuuluvad B-alagruppi, seega kohtuvad nad omavahel kahel korral, 24. oktoobril Milanos ja 29. novembril Kaunases. Ka hooajal 2009/2010 osalesid Kangur ja Vene Euroliigas ühes alagrupis, kuid Vene ei saanud Žalgirises Kanguri koduklubi Villeurbanne'i vastu väljakule. Žalgirise üks abitreener on Priit Vene.

EA7
EMPORIO ARMANI

Kristjan Kangur

Milano EA7 Emporio Armani

Sündinud 23. oktoobril 1982
Pikkus 202 cm
Särginumber 14
Osalenud Euroliigas kahel hooajal: 2012/2013 Siena Montepaschiga (24 mängu, keskmiselt 8,6 punkti mängus), 2009/2010 Villeurbanne'i ASVEL-iga (10, 5,9 p). Itaalia meister (2013), Eesti meister (2002, 2003, 2009).

Graafika: Maret Müür

„Loomulikult oleks ideaalne kevadel koduhal- lis Euroliiga fi- naalturniiril män- gida. Meil on uus võistkond ja Final Fouri meeskonna ehitamine võtab palju aega.”

ARV

99.

kohale langes Eesti jalgpallikoon- dis eile avaldatud FIFA edetabelis. See tähendas võrreldes eelmise pingeriviga kukkumist koguni 11 püga võrra.

Euroopa riikide arvestuses on Eesti päralt 42. positsioon. Eesti lähirühkidest leiab Venemaa FIFA järjestusest 19., Soome 63., Leedu 103. ja Läti 117. kohalt.

Meeskondadest, kellele Eesti lõppenud 2014. aasta MM-valik- turniiril alla jäi, on Holland 8., Rumeenia 29., Türgi 40. ja Ungari 43.. Alagrupis viimaseks jäänud Andorra on 200. kohal.

Esikolmiku moodustavad Hispaania, Saksamaa ja Argentina.

Eesti parim edetabelikoht pärineb 2012. aasta märtsist, kui asuti 47. kohal. Meie madalaim koht jääb aga 2008. aasta oktoobrisse, kui olime maailma 137. jalgpalliriik. **DELFI**

Jalgpalli MM-i loosigrupid pakkusid üllatusi

Mitu jalgpalligiganti ei saa 2014. aasta MM-finaalturniiri alagruppide loosimiseks astust esimesse tugevusgruppi. Loosimine toimub 6. detsembril. FIFA kinnitas eile, et esimesse loosikaussi mahuvad kindlasti Brasiilia, Hispaania, Saksamaa, Argentina, Colombia, Belgia ja Šveits.

Viimane koht on esialgu lahtine. Kui Uruguay oma kontinentidevahelises play-off'is Jordaaniat võidab, satub ka tema kõrgeimasse seltskonda. Kui kahekordne eksmaailmameister peaks aga üllatuslikult kaotama, hakatakse ränkingukohti lugema ja koha saab Itaalia või Holland.

Hetkeseisuga on aga 2006. aasta maailmameister ja 2012. aasta EM-i hõbedaomanik Itaalia teises ning Šveits, kes 2010. aasta MM-il piirdus

alagrupiturniiriga ja viimasele EM-ile üldse ei pääsenud, tugevaimas seltskonnas. Teise gruppi jääb ka jalgpalli sünnimaa Inglismaa.

Brasiilias toimuvale MM-ile on koha kindlustanud 21 meeskonda: peale võõrustajate Argentina, Austraalia, Belgia, Bosnia ja Hertsegoviina, Tšiili, Colombia, Costa Rica, Ecuador, Inglismaa, Saksamaa, Honduras, Iraan, Itaalia, Jaapan, Lõuna-Korea, Holland, Venemaa, Hispaania, Šveits ja USA.

Play-off'i kaudu, mille paarid loositakse esmaspäeval Eesti aja järgi kell 15, pürgivad valitute sekka asetatud koondistest Portugal, Kreeka, Horvaatia ja Ukraina ning asetamata koondistest Prantsusmaa, Rootsi, Rumeenia ja Island. **DELFI**

Kas Rally Estonia pääseb lätlaste järel EM-i kavva?

Lähiaeg peab näitama, kas Rally Estonia saab nõutavad vahendid kokku ja pääseb Läti mainekaima ralli eeskujul EM-sarja kalendrisse. Teatavasti toimus tänavu esmakordselt Baltimaades Euroopa rallimeistrivõistluste etapp – Rally Liepāja Lätis. Sama sarjaga tahab liituda ka Urmo Aava korraldatav kodumaine Rally Estonia. Selgus selle võimaluse kohta peaks tema sõnul tulema lähima kuu jooksul.

Äsja saabus kinnitus, et lätlased pikendasid sarjas osalemist kolme aasta võrra. Järgmisel aastal peetakse Liepājas ERC etapp 31. jaanuarist 2. veebruarini.

Et pääseda lõunanaabrite kiiluvees samuti Euroopa meistrivõistluste kalendrisse, peavad korraldajad leidma ligi miljon eurot, mida nõuab sarja promootor Eurosport Events. Rally Estonia peakorralda-

Foto: Priit Simson

Tänavu võimutsesid Rally Estonial Georg Gross ja Raigo Mölder.

ja Urmo Aava ütles eile Delfi ja Eesti Päevalehele, et selgus Eesti ERC sarjaga liitumise kohta peaks saabuma paari nädala kuni kuu jooksul. „Seis on pigem lootust- andev,” märkis ta ja kinnitas, et kõige rohkem vaeva nõuab raha leidmine.

Loodetakse, et võistlusele paneb öla alla ka Eesti riik, kes aga pole Rally Estonia tarbeks raha eraldamist veel otsustanud.

ERC tosinast etapist koosnev tänavune hooaeg lõpeb 7.–9. novembrini peetava Šveitsi ralliga. **DELFI**

EESTLASTE JUHTIMISEL

Prantsusmaa võrkpalli meistri-võistluste tippliigas jätkub Ardo Kreegi ja Raimo Pajusalu edu. Kreegi klubil Pariisi Volleyil on 8 ja Pajusalu klubil Rennes'il 7 punkti. **DELFI**

MAREK NIIT OTSIB USA-S TÖÖD

Eesti kiireim jooksja Marek Niit kirjutas oma blogis: „Kui soovin USA-sse elama ja treenima jääda, pean leidma sponsori, kes mu elamist ametlikult toetaks. Olen aktiivselt osalenud koolivä-

listel üritustel nagu karjäärilaat ja praktikaotsingud. Juba lähiajal on loota, et saan praktikale, ja olen mõelnud ka poole kohaga töötamisest.” Ta lisas, et USA-s sponsorit leida on raske. **EPL**

AGANITSA HEA DEBÜÜT

Andri Aganits tõi seitse punkti ja aitas Saksamaa võrkpalliliiga avavooru mängus Böhli meeskonnaga Coburgi üle 3 : 0 võidu saavutada. Samuti Böhli kuuluv Martti Juhkami ravib vigastust. **EPL**

Täna Delfi TV-s

● Kell 19–23 kanname üle Öövollet, kus sportlaste kõrval löövad kaasa mitmed tuntud muusikud ja avaliku elu tegelased.

igas kahel korral vastamisi

„Alagrupp pole kerge, aga leidub ka tugevama koosseisuga grupe, kõige raskemasse me ei sattunud.”

Siim-Sander Vene
Kaunase Žalgiris

Sündinud 12. novembril 1990
Pikkus 203 cm
Särginumber 9
Osalenud Euroliigas ühel hooajal:
2009/2010 Kaunase Žalgirisega (6, 2 p). Balti liiga meister (2010), Läti meister (2012).

Teised Euroliigas mänginud Eesti korvpallurid

Martin Müürsepp – 2000/2001 Ateena AEK-ga (17, 8,6 p), 2004/2005 Moskva CSKA-ga, 4. koht (24, 8 p).
Tanel Tein – Wrocław Idea Slaskiga (14, 8,1 p).

Euroliigas osaleb 24 meeskonda, kes on jaotatud nelja kuueliikmelise alagruppi. Pärast kahe ringilist alagrupiturniiri jätkavad iga alagrupi neli paremat ehk 16 meeskonda vahegrupiturniiril.

A-grupp

Kiievi Budivelnik (Ukraina)
Moskva CSKA (Venemaa)
FC Barcelona (Hispaania)
Istanbuli Fenerbahçe Ülker (Türgi)
JSF Nanterre (Prantsusmaa)
Belgradi NIS Partizan (Serbia)

B-grupp

Istanbuli Anadolu Efes (Türgi)
Bamberg Brose Baskets (Saksamaa)
Milano EA7 Emporio Armani (Itaalia)
Madridi Real (Hispaania)
Strasbourg (Prantsusmaa)
Kaunase Žalgiris (Leedu)

C-grupp

Müncheni FC Bayern (Saksamaa)
Istanbul Galatasaray Liv Hospital (Türgi)
Siena Montepaschi (Itaalia)
Pireuse Olympiakos (Kreeka)
Zielona Gora Stelmet (Poola)
Malaga Unicaja (Hispaania)

D-grupp

Belgradi Crvena Zvezda Telekom (Serbia)
Vitoria Laboral Kutxa (Hispaania)
Vilniuse Lietuvos Rytas (Leedu)
Krasnodari Kuban Lokomotiv (Venemaa)
Tel Avivi Maccabi Electra (Iisrael)
Ateena Panathinaikos (Kreeka)

Kangur jäi Milano avamängust eemale

Kristjan Kangur jätkas Milanos seljaravi, kui tema koduklubi avas Türgis Euroliiga hooaja. Peale Kanguri puudusid Milano EA7 Emporio Armani ridadest eile hilisõhtul Istanbulis lõppenud kohtumises sealse Anadolu Efesiga ka Angelo Gigli ja David Moss. Pühapäevast Itaalia liiga avamängust kõrvalle jäänud David Chiotti sõitis meeskonnaga Türgisse, aga tema mängimine polnud kindel.

„Meil seisab ees mäng väga tugeva vastasega murelikus olukorras, sest mitu mängijat on vigastatud,” ütles Milano meeskonna peatreener Luka Banchi

enne kohtumist. „See kohtumine aitab meil mõista, kus me praegu asume,” sõnas Emporio Armani kapten Alessandro Gentile (pildil). „Pärast kaotust Itaalia liiga avavoorus ootan põnevat emotsionaalset mängu.”

Kolmapäeval peetud B-alagrupi avamängus alistas Bambergi Brose Baskets Strasbourgi 84 : 70. Kaunase Žalgirise abitreener Priit Vene ütles, et mõlemad meeskonnad tundusid olevat jõukohased vastased. „Madridi Real on meie grupi soosik, meie heitleme ülejäänud meeskondadega kahe ülejäänud koha pärast,” lausus ta. **● EPL**

Foto: RIA Novosti/Scampix

KOMMENTAARID

Eesti koondise liidrid karastuvad

Endine Kalevi ja Eesti koondise peatreener Jaak Salumets: „Kristjan Kangur on motiveeritud korvpallur, tugev kaitsemees, selliseid mängijaid vajavad tippklubid. Kõigepealt peab ta terveks saama. Ta tegi suvel Eesti koondist aitades meile heateo. Aga juhul kui sa ei saa haigustest ja vigastusest täiesti terveks, võib see jätta edaspidisele karjäärile jälje. Siim-Sander Vene teeb väljakul ilusaid asju,

aga jõulises kehaliste kontaktidega mängus jääb tal puudu. Oleks tal ema (Lea Vene mängis aastaid Eesti koondises – toim) iseloom ja isa võimed, võiks ta olla väga hea mängija. Võib-olla kasutab ta oma võimeid veidi tagasihoidlikult. Koondisele on ka tema nii kõrgel tasemel mängimine väga hea – liidrid karastuvad Euroliigas.”

Moskva CSKA ja Ateena AEK meeskonnaga Euroliigas osale-

nud Martin Müürsepp: „Kes tahab Euroliigas edu saavutada, peab võitma kõik koduväljakumängud. Võõrsil saadud võidud on boonused. Euroliigas on kõik klubid väga tugevad, riigi meistrivõistlustel kohtutakse ka kergemate vastastega. Samal ajal ei saa pidada riigi tšempionaati vähem tähtsaks. Kui klubil pole Euroliigaga siduvat lepingut, tuleb selles sarjas püsimeks võita maa meistri tiitel.”

New Standards

12.09-26.10

EUROPE JAZZ

Hõimupäevad 25
18. oktoober kell 19.00
Kumu auditorium

Ulla Pirttijärvi
ja Ulda (Saami-Soome)

TÄNA!

www.jazzkaar.ee

Piletid hinnaga 12.- ja 9.- Piletilevi müügipunktidest ja internetis
www.piletilevi.ee. Jazzkaare info 666 0030 ja piletid@jazzkaar.ee.

EESTI EKSPRESS

17. oktoober 2013

SÕLTUMATU NÄDALALEHT

Raskelt haige Uku Kuut võitleb oma elu eest

KGB kaastöötaja tahab linnapeaks,
kandideerivad ka imikupeksja ja narkoorav

ANDREI HVOSTOV
parteide mustast rahastamisest

	RIIK	AEG	HIND	TRANSPORT, MAJUTUS, LISAINFO	FIRMA
LÕUNA-EUROOPA	Itaalia (9 päeva)	19.-27.10; 19.-27.10* 2014. a.: 15.-23.03; 19.-27.04; 10.-18.05; 7.-15.06; 5.-13.07; 19.-27.07; 2.-10.08; 16.-24.08	oktoober: al. 299 € 2014. a.: märts-aprill: al. 309 €; mai-juuni: al. 299 €; 5.07: al. 319 €; 19.07: al. 309 €; august: al. 299 €	Transport: kõigi mugavustega reisibuss. Majutus: hotell ** (kahene majutus, WC/dušš igas toas), hommikusöögid iga päev. Info: Mitte ühtegi ööbimist bussis! Rooma, Vatikan, Firenze, Pisa, San Marino, Veneetsia – eestikeelsed linnaekskursioonid on hinna sees. Osadel sõitudel bussi viimasel istmereal allahindlus 14 € 19.-27.10.2013. - lisareis koolidele. IGA 12. KOHT TASUTA!	LA STRADA Pronksi 3, 3 korrus tel. 640 39 29 info@lastrada.ee www.lastrada.ee
	Rimini puhkusereis (12 päeva)	2014. a.: 28.05.-8.06; 14.-25.06; 1.-12.07; 18.-29.08; 10.-21.09	2014. a.: 28.05: al. 319 €; 14.06: al. 359 €; 1.07: al. 389 €; 18.08: al. 399 €; 10.09: al. 359 €	Transport: kõigi mugavustega reisibuss. Majutus: hotell ** (kahene majutus, WC/dušš igas toas), hommikusöögid iga päev – hinna sees. (hotell *** + õhtusöögid lisatasu eest) Info: Mitte ühtegi ööbimist bussis! Rooma, Vatikan, Firenze, Pisa, San Marino, Veneetsia – eestikeelsed linnaekskursioonid on hinna sees. Osadel sõitudel bussi viimasel istmereal allahindlus 14 €	LA STRADA Pronksi 3, 3 korrus tel. 640 39 29 info@lastrada.ee www.lastrada.ee
	Põhja-Itaalia (9 päeva)	2014. a.: 5.-13.04; 24.05.-1.06; 5.-13.07; 19.-27.07; 23.-31.08	2014. a.: aprill-juuni: al. 319 €; juuli: al. 332 €; august: al. 319 €	Transport: kõigi mugavustega reisibuss. Majutus: hotell ** (kahene majutus, WC/dušš igas toas), hommikusöögid iga päev. Info: Mitte ühtegi ööbimist bussis! Milano, Garda ja Como järved, Bellagio, Sirmione, Verona, Veneetsia, Murano ja Burano saared, Trieste – eestikeelsed linnaekskursioonid on hinna sees. Osadel sõitudel bussi viimasel istmereal allahindlus 14 €	LA STRADA Pronksi 3, 3 korrus tel. 640 39 29 info@lastrada.ee www.lastrada.ee
IDA-EUROOPA	Ungari (7 päeva)	20.-26.10 2014. a.: 16.-22.03; 13.-19.04; 8.-14.06; 6.-12.07; 3.-9.08	oktoober: al. 169 € 2014. a.: märts: al. 169 € aprill-august: al. 199 €	Transport: kõigi mugavustega reisibuss. Majutus: hotell ** (kahene majutus; WC, dušš igas toas) h/s. Mitte ühtegi ööbimist bussis! Hotell *** lisatasu eest. Bohemian Travel: kvaliteedistandard Ida-Euroopa reisidele. Mitte ühtegi ööbimist bussis! 3 päeva Ungaris! 2 päeva Budapestis (Buda loss, Vajdahunyadi lossikompleks, Gellerti mägi, Kalameeste bastion jpm), Szechenyi – Euroopa üks suurimaid termaalvee basseinode komplekse, kolm linna Doonau kallastel: Esztergm, Visegrad, Szentendre – eestikeelsed linnaekskursioonid hinna sees. Osadel sõitudel bussi viimasel istmereal allahindlus 14 €	BOHEMIAN TRAVEL Pronksi 3, 3 korrus tel. 640 39 28 info@bohemiantravel.ee www.bohemiantravel.ee

Viru Reisid

Tallinn
Narva mnt.7-347, III sissepääs, III korrus
Tel. 610 9321, 610 9322
e-post: tallinn@virureisid.ee

Jõhvi
Keskväljak 9
Tel. 337 0594, 337 1216
e-post: viru.reisid@neti.ee

Tartu
Tartu Reisibüroo OÜ
Aleksandri 8
Tel. 734 4190

Pärnu
Pärnu Reisibüroo
Rüütli 32
Tel. 444 5105

Väljasõitudega:
Jõhvist, Tallinnast, Tartust, Pärnust
NB! Kindlasti helista ja küsi infot ja vaata meie kodulehekülge: www.virureisid.ee
Püsiklientidele ja gruppidele soodushinnad.
NB! Bussikohtade broneerimine seniks, kuni kohti jätkub!

JÕULU-JA AASTAVAHETUSE REISID

Eelregistreerimissoodustus 10% kuni 1.november 2013

JÕULUD LAPIMAAL 20.-23.12.; 27.-30.12. **H: 109-239 €**
AASTAVAHETUS LONDONIS laev-buss 27.12.2013-04.01.2014 **H: 299 €**
AASTAVAHETUS PARIISIS laev-buss 27.12.2013-04.01.2014 **H: 279 €**
AASTAVAHETUS BERLIINIS JA TROOPILINE PARADIIS 29.12.2013-03.01.2014 **H: 189 €**
AASTAVAHETUS PRAHAS ja KARLOVY VARY 29.12.2013-03.01.2014. **H: 179 €**
AASTAVAHETUS BUDAPESTIS 29.12.2013-03.01.2014. **H: 179 €**

REISIKALENDER 2013

CZESTOCHOWA - PRAHA -VARSSAVI- KARLOVY VARY (6p) 20.-25.10. **H: 169 €**

REISIKALENDER 2014

Eelregistreerimissoodustus 10% kuni 1.jaanuar 2014

KASTANIÕITES PARIIS JA TULPIDES HOLLAND laev-buss (10p) 27.04.-06.05. **H: 319 €**
KASTANIÕITES PARIIS JA TULPIDES HOLLAND laev-buss-laev (10p) 28.04.-07.05. **H: 359 €**
HOLLANDI LILLEGESKIP laev-buss (7p) 30.04.-06.05. **H: 259 €**
UNELMATE PARIIS (9p) 14.-22.03.; 15.-23.03.; 07.08.-15.08.; 18.-26.10 **H: 265 €**
KLASSIKALINE ITAALIA RINGREIS (11 p) 12.-22.04.; 08.07.-18.07.; 20.-30.08. **H: 359 €**
ITAALIA RINGREIS (9p) 14.-22.03.; 14.-22.04. (Suur Reede Roomas); 10.-18.07.; 22.-30.08.; 18.-26.10. **H: 279-299 €**
ITAALIA PUHKUS (12p) 20.-31.05.; 03.-14.09. **H: 359 €**
BERLIIN JA TROOPILINE PARADIIS 15.-20.03.; 16.-21.03.; 03.-08.06.; 14.-19.06. **H: 189 €**
REIS SAKSAMAA SÜDAMESSE (8p) 25.06.-02.07. **H: 259 €**
SAKSA HANSATEE-BERLIIN-TAANI (9p) 10.-18.07. **H: 299 €**
FANTASTILISED AUSTRIA VÄIKELINNAD (9p) 11.-19.07. **H: 339 €**
AUSTRIA-BAIERIMAA-SVEITS (10p) 11.-20.06 **H: 293 €**
BAIERIMAA-SVEITS-LIECHTENSTEIN-POOLA-TSEHHI (9p) 21.-29.08 **H: 269 €**

LONDON-PARIIS (11p) 09.-19.07. **H:339 €**
ŠOTIMAA-INGLISMAA-LONDON (13p) 22.07.-03.08. **H:399 €**
PRANTSUSE RIVIERA RINGREIS (11p) 11.-21.06.; 20.-30.08. **H:389 €**
PARIIS - LOIRE'i ORU LOSSID - BRETOONIMAA ja NORMANDIA (11p) 06.-16.08 **H: 339 €**
KREEKA RINGREIS KOOS PUHKUSEGA (13p) 16.-28.05.; 24.06.-06.07.; 20.07.-01.08. **H: 379-409 €**
HISPAANIA PUHKUS (12p) 26.04.-07.05.; 24.07.-04.08. **H: 369-419 €**
HISPAANIA PUHKUS (14p) 19.09.-02.10. **H: 449 €**
VÄIKE HISPAANIA RINGREIS (13p) 21.07.-02.08. **H: 379 €**
SUUR HISPAANIA RINGREIS (15 p) 23.07.-06.08. **H: 447 €**
ROOTSI IMELISED SAARED GOTLAND JA ÖLAND (6p) 12.-17.06 **H: 299 €**
FANTASTILINE PÕHJA-NORRA (NORDKAP), IMELISED LOFOODID JA LAPIMAA (8p) 25.06.-02.07.; 05.-12.08. **H: 299-319 €**
UNELMATE KESK-NORRA (7p) 04.-10.06.; 20.-26.08. **H: 279 €**
BUDAPEST-BALATONI JÄRV-KRAKOW-WIELICZKA SOOLAKAEVANDUS (6p) 16.-21.03.; 02.-07.06.; 09.-14.08.; 19.-24.10. **H: 189 €**
CZESTOCHOWA-PRAHA-VARSSAVI-KARLOVY VARY-KARLSŤEJN (6p) 16.-21.03.; 03.-08.06.; 09.-14.08.; 19.-24.10. **H: 179 €**
NOSTALGILINE VALGEVENE (7p) 11.-17.07. **H: 219 €**
UUDIS! MOSKVA JA MOSKVA KULDNE RING (7p) 31.05.-07.06. **H: 299 €**
LÄTI-LEEDU RINGREIS (6p) 04.-09.07. **H: 199 €**
ST.PETERBURG (3p) 23.-25.05.; 30.05.-01.06.; 19.-21.06.; 08.-10.07.; 25.-27.07. **H: 119 € + viisa 60 €**
SLOVEENIA-HORVAATIA-BOSNIA JA HERTSEGOVIINA RINGREIS KOOS PUHKUSEGA (13p) 19.-31.05.; 25.06.-07.07.; 23.07.-04.08.; 18.-30.08.; 04.-16.09. **H: 349-369 €**
HORVAATIA-SLOVEENIA (10p) 18.-27.04.; 19.-28.05.; 25.06.-04.07.; 22.-31.07.; 18.-27.08.; 04.-13.09.19.-28.09. **H: 249-275 €**
HORVAATIA-SLOVEENIA-BOSNIA JA HERTSEGOVIINA-MONTENEGRO-ALBAANIA (14p) 02.-15.09. **H: 389 €**
UUDIS! TIIR ÜMBER MUSTA MERE (22p) 02.-23.04. **H: 759 €**
RUMEENIA-BULGAARIA RINGREIS KOOS PUHKUSEGA MUSTA MERE ÄÄRES (13p) 02.-14.09. **H: 379 €**
HISPAANIA-PORTUGAL-MAROKO (21p) 17.09.-07.10. **H: 769 €**
MALTA-SITSILIA RINGREIS KOOS PUHKUSEGA (16p) 19.09.-04.10. **H: 699 €**
SUUR TÜRGI RINGREIS JA KÜPROS (23p) 20.09.-12.10. **H: 849 €**
ENEKEELSE GRUPID!
SLOVEENIA-HORVAATIA-BOSNIA JA HERTSEGOVIINA RINGREIS KOOS PUHKUSEGA (13p) 19.-31.05.; 08.-20.07.; 12.-24.08. **H: 369 €**

Selle nädala Maalehes:

ANDRUS SAAR:

Loodan, et neil valimistel kaotavad erakonnad

» Sotsioloog leiab, et erakondade kampaaniad on seekord eriti sisutihjad ning poliitikute ülbus üha kasvab.

LOE VEEL:

» Eesti küttepuid **PÕLEVAD AMEERIKA KAMINATES!**

» **PRESIDENDI PROTOKOLLI-ÜLEM PIRET SALURI:** Lennart Meri tegi mõned ratsukäigud, millest on tark jätta rääkimata.

kuulutus.lehed.ee

Nüüd kuulutuste tellimine veelgi lihtsam. Vali rubriik, kirjuta tekst ja tasu – kõik ühest kohast! Reakuulutusi saab anda internetis aadressil **kuulutus.lehed.ee**, e-postiga **anni.koppel@lehed.ee** ning kõikides Eesti Posti kontorites üle Eesti. Info telefonil 680 4506.

FORUM CINEMAS TOOB SINUNI THE BOLSHOI BALLET

2013-2014
OTSEÜLEKANDED MOSKVAST
SINU KINOS: COCA-COLA PLAZA,
EKRAAN, ASTRI

WWW.FORUMCINEMAS.EE/BALLET

FORUM CINEMAS

SPARTACUS
20. OKTOOBRIIL
KELL 18.00

Sünnipäeva puhul on meil hea meel
teha Sulle eriline **kingitus!**

Esimene Eesti Ekspress
ilmus 22. septembril 1989.
Täna juba 24 aastat
oleme toonud Sinuni
olulised sündmused
ühiskonnas, poliitikas,
majanduses ja kultuuris
ning avanud nende taga
peituvad tegelikud
põhjused ja seosed.

SÜNNIPÄEVAKINGITUS!

**Eesti Ekspressi
tellimus nüüd kuueks
nädalaks hinnaga
vaid 6 €!**

Pakkumine kehtib 16.-18. oktoobril 2013

EESTI EKSPRESS

Tellimiseks mine aadressile:
www.ekspress.ee/kingitus

MADIS MIKKO

(sünd 1963),
töötanud Eesti Raadios
Eesti Ajalehtede Liit

ANDRES METS

(sünd 1943),
töötanud Pärnu Postimehe,
Rahva Hääle ja
Pärnu Kommunisti toimetuses
Eesti Ajalehtede Liit

**MARINA
BURDŌLO**

18.10.1981
Eesti Päevaleht

Kirjanike Maja

Musta laega saalis
Harju 1, Tallinn

23. oktoobril kell 18.00

**MA OLEN
JÜRI ÜDI:**

valik üdiluuletusi
1974-90 luuleantoloogia esitlus (koostajad
Hasso Krull ja Carolina Pihelgas).
Esinevad Doris Kareva, Eve Kivipõld, Kalle
Klein, Hasso Krull, Jaanus Kõrv, Veiko
Märka, Kirsti Oidekivi, Andrus Rõuk, Peeter
Sauter, Tõnu Trubetsky, Ike Volkov,
Julius Ürt jt.

Info telefonidel 6 276 410 ja 6 276 412
Pilet 2 €, (üli)õpilastele ja pensionäridele 1 €
Toetab Kultuurkapital

EESTI FILMI LAULUD
23., 25. novembril 19.00

MAAILMALE NÄHTAMATUD
PISARAD
14., 29. oktoobril 19.00

Kassa: 66 50 800
www.linnateater.ee

**LASTEHOMMIK
„ON ÜKS...”**
Tallinna Kirjanike Majas

19.oktoobril kell 11.00

KÜLAS LASTEKIRJANIKUD
EVA JA INDREK KOFF.

SAAB LUGUSID KUULATA, LAULDA,
MÄNGIDA JA ÕUNA SÜÜA.

pääse 1 euro
alates 5. eluaastast
www.ekl.ee, 6 276 412

kuulutus.lehed.ee

Nüüd kuulutuste tellimine veelgi lihtsam. Vali rubriik, kirjuta tekst ja tasu – kõik ühest kohast! Reakuulutusi saab anda internetis aadressil **kuulutus.lehed.ee**, e-postiga **anni.koppel@lehed.ee** ning kõikides Eesti Posti kontorites üle Eesti. Info telefonil 680 4506.

Turvalisusjakindlustus

Ilmub esmaspäeval Eesti Päevalehe vahel ●●● Eesti Päevaleht

- Milliseid turvavahendeid tohib endaga kaasas kanda
- Raudteel kõndimine pole ka kuulsustele lubatud
- Reisitõrkekindlustus tuleb sõlmida varakult
- Kuidas mõjutab tervise olukord kindlustustingimusi

Homses laupäevalehes LP:

HELDUR MEERITS

Rikkus pole eesmärk, vaid hingega tehtud töö tulemus

RAIO PIROJA

Vigastuste anatoomia pealaest jalatallani

LP JUBA AASTANE!

Parimad tsitaadid arvamusiidritelt

Telli LP: tel 680 4444 · www.epLee/LP · klienditugi@lehed.ee

Uus kino Tallinna kesklinnas!

SUPERNOVA KINO

22. oktoober 19.15 „LAHENDAMATA JUHTUM: NAIN PUURIS“
Pilet 3 €

23. oktoober 17.15 „KERTU“
Pilet 3 €

24. oktoober 17.15 „LAHENDAMATA JUHTUM: NAIN PUURIS“
Pilet 3 €

Piletid müügil Piletilevi müügikohtades, www.piletilevi.ee ja kohapeal.

www.kinosupernova.ee
Narva maantee 27 (Tallinna Ülikooli sisehoov)

BFM Tallinna Ülikool PILETILEVI kultuur on lähedal

Laen

• **Laen kinnisvara tagatisel.**
AS A&O LaenuGrupp. Tartu mnt 29
Tln. 648 6083 www.aolaenuud.ee.
Tutvuge tingimustega, konsulteerige asjatundjatega.

Rent

• **Üürin omanikult korteri Tallinnas,**
tel 508 9052.

Müük

• **Väike mesindustalu** Väike-Maarja lähisel annab teada võimalusest osta värsket mett! Mesi on korjatud Pandivere metsadest ja niitudelt ning pakendatud 1 l pakenditesse (1,5 kg). Pakendatud 1 l mee hind on 9 eurot. Tallinna piires toimetame tasuta kätte! Tellimusi võtame vastu elektronposti aadressile mesi@24h.ee või tel 5667 7227.
• **www.digioutlet.ee** Digikaubad otse tootjamaalt ja tootjamaa laost. Hinnad väga soodsad!

Töö

• **Võtame tööle lihalõikaja** Viimsi Liha-pood, tel 601 1320, 503 3585.

Teated

• **MTÜ Eesti Pankrotihaldurite Koda**, registrikood 80080740, juhatus teatab, et 31.10.2013 algusega kell 13:00 toimub TLÜ Õigusakadeemias (Siili tn 14, Tallinn) MTÜ Eesti Pankrotihaldurite Koda üldkoosolek järgmise päevakorraga: MTÜ Eesti Pankrotihaldurite Koda 2012 aasta majandusaasta aruande kinnitamine. Täiendav informatsioon: e-post: andres@pankrotihaldur.ee; tel 502 6408.

Tutvus

• **Eakas mees otsib elukaaslast** alla 50 aastast, tel 5693 9753.

AEG KAUBELDA!

Holmes & Meyers
kutsub metsaomanikke läbi rääkima metsas planeeritavate raiete üle.

Ostame kasvava metsa raieõigust. Pakkuda võib lageraieid harvenduseni.

ERIPAKKUMINE! Pakume kasvava lepiku eest head hinda.

Lõhutud küttepuid müük, tellimine: tel 600 5323

tel 5553 3064, 5554 0620
e-post info@holmesmeyers.eu

VELJO TARVIS
tel. 5647 1516,
tel. 657 6301
veljo@tipoliin.ee
www.tipoliin.ee

OSTAME - MÜÜME - ÜÜRIME

TEIE KINNISVARA

- Kiire ja korrektne vormistamine.
- 15 a. töökogemus.
- **Konsultatsioon tasuta!**

VEO- ja KOLIMISTEENUS

MAALEHE kurgiraamat

Priit Põldma
76 lk, pk

„Maalehe kurgiraamatus” antakse ülevaade kurgi kasvatamisest nii avamaal kui ka katmikalal. Käsitletakse kurgi kasvutingimusi, sorte, taimede ettekasvatamist, istutamist ja kasvuaegset hooldamist, taimekahjustajaid ning nende tõrjet. Eeskätt on raamat suunatud koduaias ja väiksemal tootmispiinl kasvatajale. Kaubanduses pakutavate sortide hulgast on valitud välja eelkõige uuemad ning haiguste suhtes vastupidavamad sordid.

Tellimiseks helista telefonil 680 4443 või külasta meie kodulehte www.healugu.ee

Maalehe Raamat

Mälestame endist kolleegi

MAIRE KIRNAT

Avaldame sügavat kaastunnet lähedastele

Saku Vallavalitsus

Meie siiras kaastunne Martin Soorannale kallile

MAIMU SOORAND

surma puhul

Kolleegid Kodupaberist

Mälestame lahkunud armast sõpra ja aktiivset golfklubi liiget

PIA HUIK

ja avaldame sügavat kaastunnet Arnole ja omastele

Eesti Teedemeeste Golfklubi liikmed

Avaldame kaastunnet Monikale

isa

VELLO AASRAND

lahkumise puhul

Perekonnad Küttis ja Neiland

Valge päeva on varjanud mure kivine sein, tõde valus on uskuda raske kaotuse lein

Avaldame südamest kaastunnet Tiit-Priit Soorannale

EMA

kaotuse puhul

Töökaaslased BDP Eesti OÜst

Teatan kurbusega, et on lahkunud

AINO RAUGIJAINEN

Ärasaatmine Pärnamäelt 21 okt. kl 13

Poeg Eero

Mälestame kauaaegset Rahvusooperi Estonia töötajat

AINO RAUGIJAINEN

21.07.1930 – 13.10.2013

Estoonlased

Ärasaatmine esmaspäeval, 21. okt kl 13 Pärnamäe Krematooriumis

Sügava kurbusega teatame, et meie hulgast lahkus kallis abikaasa, isa ja vanaisa

ALEKSANDER PRIIMÄGI

10.12.1926 – 16.10.2013

Ärasaatmine 18. okt kl 12 Liiva kalmistu kabelist

Leinavad omaksed

Mälestame kaugsõidukaptenit

ALEKSANDER PRIIMÄGE

ning avaldame kaastunnet lahkunu lähedastele

Tallinna Merekooli sõjajärgse esimese lennu laevajuhi

Südamlik kaastunne Kerttule, tema emale ja lähedastele isa ja abikaasa

AHTO KÄÄRI

surma puhul

Sõbrad

Avaldame sügavat kaastunnet Helja Järvele kalli

EMA

surma puhul

Töökaaslased

TELEVISIOON

ETV

06.55 Terevisioon
08.55 Holby City haigla:
Taas minevikku (Inglise 2005)
09.55 Terevisioon*
11.55 Saladuslik Aafrika, 5/16:
Kilimanjaro*
12.25 MI*
13.00 Valimisstuudio. Tartu debatt
(subtiitritega)*
14.25 Kapital (subtiitritega)*
14.55 Ilus maa: Vibusangarid*
15.05 Waterloo Roadi kool
(Inglise 2006)
16.00 Holby City haigla:
Taas minevikku (Inglise 2005)*
17.00 Aktuaalne kaamera
17.10 Õnne 13 (Eesti 2008)
17.35 Hercule Poirot: Topeltpatt
(Inglise 1990)
18.30 Aktuaalne kaamera

KANAL 2

06.00 Punased roosid*, 617
06.45 Tomi ja Jerry saade
07.10 Garfield
07.35 Lucky Luke seiklused
08.00 Reporter*
09.00 Tuhat ja üks ööd*, 99
10.00 Rosario*, 99
11.00 Kodus ja võõrsil, 5608
11.30 Kodutunne*
12.30 Parim enne*:
Austriid bipolaarjoone tagant
13.00 Galileo*
14.00 Saladused
14.55 Punased roosid, 618
16.00 Küladetektiivid, 145 :
Looritatud surm
17.00 Rosario, 100
18.00 Tuhat ja üks ööd, 100
19.00 Reporter
20.00 Kuldvillak

TV3

06.15 Bakugan
06.40 Madagaskari pingviinid, 26
07.05 Käsna-Kalle Kantpüks
07.30 Teismelised ninjakilpkonnad
08.00 Armastus võidab, 148*
09.00 Kirgede torm, 1743*
10.05 Vaprad ja ilusad, 6584*
10.35 Top Shop
10.50 Elu keset linna, 42
11.25 Kaitseinglid 4, 1: Varguse kunst
12.25 Kätemaksukontor 10, 6:
Päikesest lummatud 2*
13.20 Selgeltnägijate tuleproov
7, 11*
14.20 Vaprad ja ilusad, 6585
14.50 Seitsmes taevas 2, 6:
Raske lahku minna
15.50 Armastus võidab, 149
16.50 Kirgede torm, 1744
17.55 Kätemaksukontor 4, 6:
Liiga vana
19.00 Seitsmesed uudised
20.00 Me armastame Eestit, 5
21.30 Kerge elu

ETV2, KANAL 11, TV6, KANAL 12

ETV2

07.10 Väike printsess (Inglise 2006)* **07.20** Zou (Prantsuse 2012)* **07.30** Arva ära, kui palju ma sind armastan (Kanada 2012)* **07.45** Tule õue!* **08.11** Mina olen loom (Iiri 2006)* **08.15** Lastetuba* **08.35** ehk, uuhu-duur 2 (Eesti 2007)* **09.00** Ringvaade* **10.05** Väike maja preerias (USA 1981) **10.55** Meie sõber Hamid Karzai (Hollandi 2010)* **11.45** Eesti TOP 7* **12.32** ERR-i uudised **17.10** Väike maja preerias (USA 1981)* **18.00** Väike rüütel Trenk, 3/13 (Saksa 2012) **18.20** Maša ja karu (Vene 2012) **18.30** Lastetuba **18.45** Hiirelabor (Lõuna-Aafrika Vabariigi 2009) **18.50** Arva ära, kui palju ma sind armastan (Kanada 2012) **19.00** Putke põik 19 (Saksa 2012) **19.05** Zou (Prantsuse 2012) **19.20** Aktuaalne kaamera (viipekeeles) **19.30** Aktuaalne kaamera (vene keeles) **20.00** Valimisstuudio. Tartu debatt (venekeelsete subtiitritega)* **21.30** Vene draama Idioot, 6/10 (Vene 2003)* **22.20** Troonide mäng (USA 2012)* **23.20** Keeluaia kuningas (USA 2011)* **00.10** BFM esitleb: lyhi-kas Viimane trubaduur (Eesti 2013)* **00.25** BFM esitleb (Eesti 2012)* **00.40** Eesti TOP 7* **01.30** ERR-i uudised

KANAL 11

05.45 Rosario, 30 **06.35** Totaalne ärkamine! **09.00** Doktor Oz* **09.50** Emmerdale*, 34 **10.20** Küladetektiivid, 30 **11.15** Heartland*: Talvelugu **12.10** Top Shop, 264 **12.25** Kolm naist paadis*: UUS! **12.55** Süües saledaks*, 11 **13.25** Piinlikud kehad* **14.20** Naistekliinik, 46 **15.10** O.C. **16.00** Heartland **17.00** Ellen **18.00** Doktor Oz **19.00** Kodus ja võõrsil, 5609 **19.30** Emmerdale, 35 **20.00** Kodutunne **21.00** Tänapäeva Tuhkatriinu (USA/ Kanada 2004) **22.55** Vahelevõtja. Hooaja viimane! **23.50** Reporter **00.50** Ellen* **01.45** L-sõna **02.35** Beebiminutid **02.40** Naistekliinik*, 46 **03.25** Restoran meie elutoas **04.10** Selgeltnägija-test uurijad: Viimane! **04.35** Staariminutid: Samuel L. Jackson **04.40** Staariminutid: Ben Stiller **04.45** Reporter*

TV6

06.00 Hommikuraadio **08.30** Seitsmesed uudised **09.30** Kodu keset linna 5, 56 **10.00** King Kong **13.45** Top Shop **14.00** Kutsuge Cobra 11 5, 72 **15.00** Kälimehed 3, 10 **16.00** Kuidas ma kohtasin teie ema 4, 17 **16.30** Kut-

HOROSKOOP

JÄÄR Oled energiline ja sinus on palju riskijulgust. Seetõttu võid teha panuse ainult ühele kindlale kaardile.

SÖNN Suuremate äririskidega seostuv on suhteliselt ebasoodsas seisus. Nii varguste kui ka rahakao-tuste suurenenud oht.

KAKSIKUD Soositud on sellised suhted, kus sinu ja teiste vahel on siiras soov suhelda. Suhtlemine üksnes kombe ja viisakuse pärast toob aga kaasa arusaamatusi või liigset tundlikkust.

VÄHK Möödaniku värelused mõju-tavad su tegemisi tavalisest rohkem. Sa kas idealiseerid minevikku või tunned ebamääraht kahetsust.

LÖVI Oled aktiivses ja eksperimen-teerivas meeleolus ning püüad endale ka vastavat tegevust ja partnerit leida.

NEITSI Neil päevil tasuks asja-dele ja probleemidele läheneda loominguliselt. Sul peaks olema suurepärase intuitsioon ja oskus näha tervikut.

KAALUD Oled eri jõudude ja huvide vahel. Tuleb leida komp-romiss, et mitte suhteid rikkuda. Enesekindlus ei ole ülbus ja teis-tega arvestamine ei ole iseloomu nõrkus!

SKORPION Esile võivad kerkida mõned tüütud pisiasjad, millele tuleb aga kindlasti reageerida. Üks-kõiksus pole praegu õigustatud.

AMBUR Oled riskimise meeleolus ja võtad ehk ette midagi, mida varem pole teinud. Õhtusel ajal tasuks oma tervise vastu tähelepa-nelikum olla, näiteks oma toitu ja jookke rohkem valida.

KALJUKITS Otsi liitlasi ja koos-tööpartnereid – ära raiska aega konkurentide kirumisele. Suhete liinis vajad nüüd tõelist ja sügavat kontakti, soovid, et saaksid kel-legagi otse südamest südamesse rääkida.

VEEVALAJA Tegutsed aktiivselt ja oled riskimise meeleolus. See annab sulle küll energiat, kuid muudab veidi liiga hulljulgeks.

KALAD Keegi võib sinu, eriti sinu raha ja muude väärtuste vastu eba-tervet huvi tunda. Kui oled teiste arvel elanud, siis nüüd võidakse sinu käest võlad sisse nõuda.

ILM

Reede +3...+9
Lõuna-ja edelatuul 7–12 (15) m/s

Laupäev +4...+8
Looke-ja läänetuul 7–12 (15) m/s

Pühapäev +4...+7
Muutliku suunaga tuul 2–7 m/s

Esmaspäev +3...+6
Põhjaakaere tuul 2–8 m/s

RISTSÕNA

	FUTUURUM	SUGULANE	... KÄRNERIKS	TASA JA KAHSE- VALT RÄÄKIMA	KOLE LEHMA JÄMMA- NAARMETE KOGUM	KALA	KÄÄNE	... TUBA, OMA LUBA	MAITSE- AINE
AGRAAR- PARTEI	VILETS, KEHV	KÕÕGEMIL	NÄITLEJA	...-KAART	MUDANE	... BASKIN			
MÜRGISTUS									
ÜHINEMIS- PUIET TOETAV POLIITIKA JOOD									
KALA									
INNUKUS, HOOG									
VICA- VALEST- MOISTMINE PHYSICAL EDUCATION									
VASTU, VASTAKUTI									
TIP-...									
OMAKASU- PÜÜDMATU MEHENIMI									
KONKSUKE TERAVIKU KÜLJES									
557.									
LOOM (inglise k.) DOONAU USAJOGI									
... PALL									
AMEERIKA KARJASTE PIDU									

ERKKI KÖLU PÄEVAANEKDODID

♦♦ Mees läheb zookauplusesse: „On teil siin kedagi, kes rääkida oskaks?” „On!” vastab müüja. „Meil on rääkiv sajajalgne.” Mees ostab sajajalgse, viib koju, annab süüa ja küsib siis: „Kas jalutama lähme?” Sajajalgne vaikib. „Kas lähme jalutama või ei?” Sajajalgne vaikib. „Sajajalgne vaikib. „Petsid, raisad!” kirub mees. „Pole sa miski rääkiv sajajalgne!” „Ole vait ja ära sega!” käratab sajajalgne. „Ma panen juba kingi jalga...” ♦♦ Bentley tagaistmel olev nei u pöördub juhi poole:

„Kuule, Jaan, pea siin kinni!” „Aga preili Saar, hõrra Tamm käskis teid otse koju viia.” „Jumal küll! Kuidas kõik need vastuvõetud, lilled, staarid ja kingi-tused mind ära on tüüdanud!” „Preili Saar, te räägite nii, nagu oleksite näitlejanna, mitte pros-tituut...” ♦♦ Sõber läheb teisele külla: „Napsi võtame?” „Ei saa! Mul tuleb naine homme puhkusereisilt tagasi! Mul on vaja nädala nõud pesta, pesu pesta, korter tolmuimeja üle tõmmata, prügi välja viia, kommunaalid maksta, süüa teha... Oh, kurat küll... Vala välja!”

Meie maailm

KES ÜTLES, ET TÖÖKOHTI POLE...

MARIA NÄITEKS- TEEB OMA ÜLIKOOLI- DIPLOMIGA SAKSAMAAL MASSAAZHI...

JAH... AGA NEED AMETID EI SOBI MU HUVIORBIITI...

KASIINODIILERIKS?

Dilbert

MA EI JÕUA KÕIKI TÖID ÄRA TEHA.

SA PROOVI TEHA MITUT ASJA KORRAGA.

MITU ASJA KORRAGA? NAGU NÄITEKS KOHVI JOOMIST JA SAMAL AJAL LOLL NAGU LAUAJALG OLEMIST?

MA EI PANNUD TÄHELE, MIS SA VIIMATI ÜTLESID. MA OLIN HÕIVATUD KOHVI JOOMISEGA.

SUDOKU Pappocom

Lahendused ja vihjed. www.sudoku.com

	8				9	3		
5	3		4		8			7
			5					8
					7	9	4	
				9				
	1	9	3					
2					4			
8			7		3		6	4
		4	8				3	

SUDOKU reeglid

♦♦ Täida tühjad kohad numbritega 1 kuni 9. Numbrid 1 kuni 9 peavad esinema igas 9 veerus, igas 9 reas, igas 3 x 3 ruudus. Igas reas, igas veerus ja igas 3 x 3 ruudus võib iga number esineda ainult ühel korral.

Eelmise mängu lahendus.

6	1	5	2	4	8	9	3	7
9	4	2	1	3	7	8	6	5
3	8	7	5	6	9	4	2	1
8	6	4	9	7	5	2	1	3
2	3	1	4	8	6	5	7	9
5	7	9	3	1	2	6	4	8
4	9	8	7	2	3	1	5	6
7	2	6	8	5	1	3	9	4
1	5	3	6	9	4	7	8	2

Sudoku EPL-i veebiväljaandes

Mängi. www.epl.ee/sudoku

India teemandi needus

Kas koloneli teemant oli Indias seotud mingi salanõuga? Kas salanõu on koloneli teemandile Inglismaale järgnenud? Kas kolonel teadis salanõust?

MAAILMA KRIMIKLASSIKA

KRIMISARI

Kaarel Kressa
toimetaja

Wilkie Collins (1824–1889) on Eesti Päevalehe kriminullisarja kõige vanem autor ja kuulub koos Conan Doyle'i ja Agatha Christiega kindlasti auväärseimate sekka. Tema kuulsaimat teost „Kuukivi” (1868) peetakse esimeseks või vähemalt esimeseks ingliskeelseks kriminaalromaaniks, igal juhul peab raamat ajahambale sama hästi vastu kui juveel, mille ümber lugu tiirleb. Mõjukas kirjandusteadlane Thomas S. Eliot nimetas seda esimeseks, pikimaks ja parimaks inglise detektiivromaaniks, žanri tublid esindajad Dorothy L. Sayers ja Gilbert K. Chesterton kinnitasid omalt poolt, et tegu on parima kriminulliga, mis on maailmas kunagi kirjutatud. Sellest, millist mõju avaldas Collinsi loomingule sõprus Charles Dickensiga ja kuidas mõjutas Ezra Jenningsi tegelaskuju loomist oopiumisõltuvuse kogemus, kirjutab järelsõnas põhjalikumalt Krista Kaer, kelle tõlkes romaan 1985. aastal ilmus.

Nagu Kaer kirjutab, oli Victoria ajastu inglise romaanikirjanduses kaks trendi. Osa kirjanikke hoidis rangelt realistliku joont, teine seltskond eesotsas Dickensiga põimis oma ühiskonnakriitilistesse teostesse endist viisi ka romantilisi jooni: kauged maad ja ajad, salapärased juhtumid, sünged ja ülevad loodused või linnamaastikud, väga pahelised ja väga voooruslikud karakterid, traagilised surmad ja kõik

muu meeli erutav. „Kuukivi” sissejuhatus viib lugeja 1799. aasta Indiasse ja veelgi kaugemale minevikku, seejärel jõuab müsteerium aga juba kodusele Inglismaale, kirjaniku kaasaga. Halva kuulsusega eruohvitser pärandab oma õetütrelle suure kollase teemandi, mis kuulus kunagi India kuujumalale. On põhjust arvata, et jumal või vähemalt tema teenrid tahavad seda tagasi saada ja kui kivi ootuspäraselt kaotab, läheb, langebki kahtlus lähikandis luusivatele India silma moondajatele. Nagu iga krimisõber oletada võib, on saladus siiski keerukam.

Nauditav briti huumor

Collins ise ilmselt ei teadnud, et ta tegeleb „Kuukivi” kirjutades žanri rajamisega, aga paljud selles kehtestatud kaanonid on kasutusel ka tänapäeva põnevusjuttudes – alustades juba sellest, et kuritöö toimub jõukas Inglise maamajas

kensi vaimus. Veel üks põhjus, miks romaan omal ajal huvi äratas, oli oopiumisõltuvuse hirmutav, aga seetõttu ka intrigeeriv ja peibutav kirjeldus. Oopiumiurkad olid selleks ajaks Inglismaal ammu ilma levinud ja aastakümneid tagasi oli ilmunud Thomas De Quincy „Inglise oopiumisõoja pihtimus” – ühtaegu hoiatusromaan ja riskialtitele mõeldud reklaam –, aga teema oli endiselt moes.

Väidetavalt just „Kuukivi” mõjul hakkas 19. sajandi lõpus levima vandenõuteooria, et kuningas Louis XVI-le kuulunud nn Hope'i teemant, mis pärast tema hukkamist Inglismaale jõudis, pärineb tegelikult hinduismi templist ja Bourbonide dünastia allakäik oli otseselt teemandi needuse tagajärg. Teisedki omanikud sooritasid kas enesetapu, läksid hulluks, jäid ilma troonist ja varandusest või juhtus nendega midagi muud jubedat. Kaine mõistusega inimesed, kelle üle üks raamatu peategelasi Franklin Blake ironiseerib, on legendi korduvalt ümber lükanud, aga unustatud pole seda siiani. Kahtlustavad pilgud vaatavad ka Smithsonian instituudi poole, mille käsi on pärast 1958. aastal teemandi omandamist küll hästi käinud. Aga eks me näe! ●

„Kuukivi” filmina suurel ja väikesel ekraanil

- 1934 Reginald Barkeri film (USA)
 - 1959 BBC teleseriaal
 - 1972 sama sarja uusversioon BBC-s
 - 1997 sarja kolmas versioon brittide ja ameeriklaste koostöös
- Järgmine BBC televersioon peaks valmima tänava või järgmisel aastal.

Miss Rachel (Keeley Hawes), Betteredge (Peter Vaughan) ja juveel 1997. aasta televersioonis

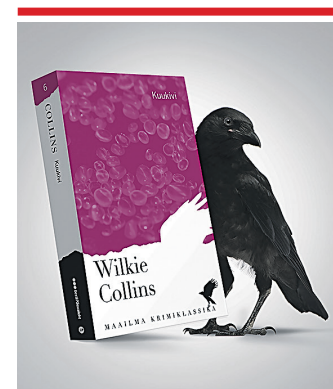
Raamatu autor Rudolph Lehmanni maalil (1880)

Repro

Kurikuulus Hope'i teemant

Foto: Wikipedia

- Wilkie Collins „Kuukivi” kauplustes koos laupäevalehega LP müügil juba homme!
- Müügikohad ja tellimine: raamat.epl.ee